

ADVENT SZEMLE

2024. AUGUSZTUS: A 2024-BEN VÉGZETT HALLGATÓK ÉVZÁRÓ ÜNNEPSÉGE
AZ ADVENTUS EGYETEMEN + IMA A BETEGEKÉRT + MINDENNAP ISTENNEL!
+ PÁL ATHÉNBAN, A HÉT DOMBRA ÉPÍTETT VÁROSBAN + A PÉLDÁZATOKRÓL
+ MEGLEPETÉS-HÍRNÖKÖK + AZ EGYHÁZ: SZERVEZET ÉS KÜLDETÉS

HAVONTA MEGJELENŐ TÁJÉKOZTATÓ ÉS GONDOLATÉBRESZTŐ FOLYÓIRAT A KRISZTUS VISSZAJÖVETELÉT VÁROKNAK

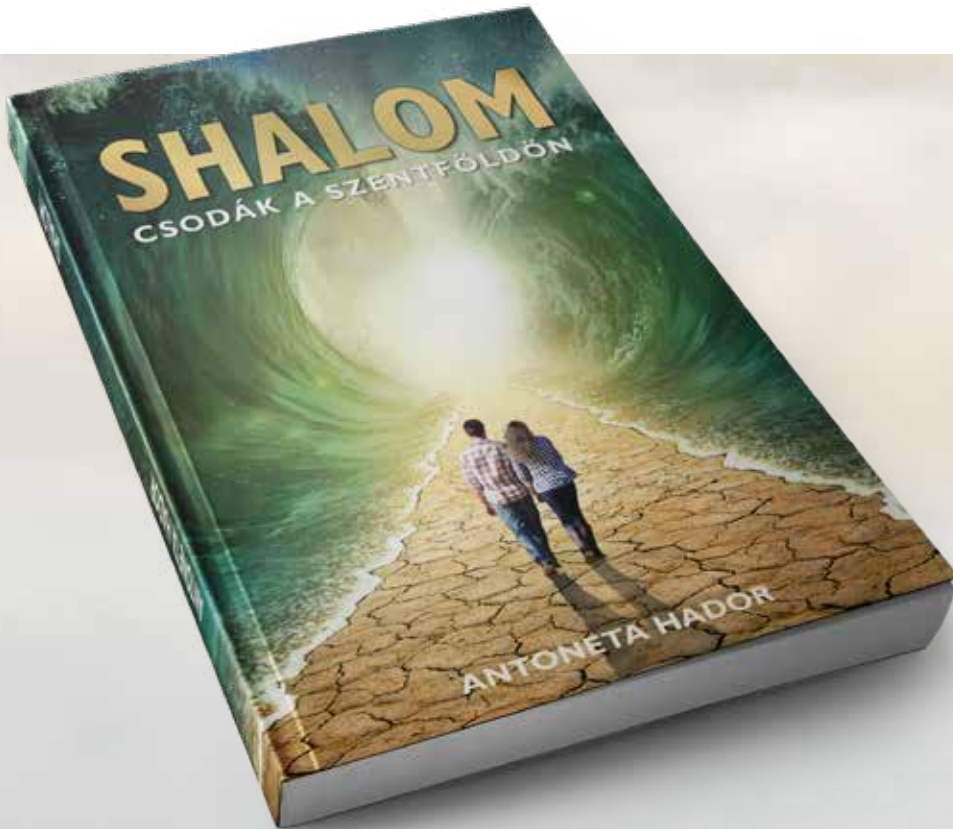

Nyolcmillió fa

ADVENT SZEMLE

„Íme, Én hamar eljövök...”

Küldetésünk, hogy Urunkat, Jézus Krisztust dicsőítsük határtalan szeretete bizonyítékainak ismertetésével. Célunk az, hogy cikkeink és híreink által olvasóink jobban megismerjék a Megváltót, és reménykedve várják közeli eljövételét.

SHALOM

CSODÁK A SZENTFÖLDÖN

Az imával támogatott, Istenbe vetett erős bizalom által megélt hit egyszerűsége a kék ég a történet felett, ami a könyv hőseinek valós megélt tapasztalata, akiket meg tudunk kérdezni, érinteni és ölelni, mert itt vannak köztünk életük valóságával, amelyet elönt a megváltás boldogsága, és missziójuk – Jézus feltétel nélküli szeretetére adott válaszuk.

Nem tart tovább három óránál, hogy elolvasd a könyvet, a végén azonban mint egy dolgozat végén, biztosan megkérdezed majd magadtól: mit kell tennem, hogy nekem is ilyen tapasztalatom lehessen? A válasz pedig nem fog késni. A szeretet veled kezdődik!

George Uba

evs
editura viață și sănătate

2024. AUGUSZTUS. A Romániai Hetednapi Adventista Egyház hitnevelő és tájékoztató havilapja. Megjelenik havonta az Unióbizottság irányításával.

Igazgató Balla Loránd; Főszerkesztő Teodor Huțanu; A magyar kiadás koordinátora Szász Ernő; Tanácsadók Aurel Neațu, Georget Pîrlitu, Emil Jigău, Mihai Maur, Tiberiu Nica, Robert Mandache, George Sbirnea, Ștefan Tomoiagă, Gabriel Ban; Különleges munkatársak Eugen Chirilianu, Dragoș Mușat, Gelu Poenariu, Daniel Brînzan, Marius Andrei; Fordította Bartha Sándor; Szerkesztő Zakariás Loránd; Tördelés Szócs Erzsébet; Levelezési cím Curierul Adventist (Adventszemle), str. Cuza Vodă, nr. 12, Cluj-Napoca, jud. Cluj, cod 400107; Tel. 0756-059330; E-mail adventszemle@adventist.ro; Website www.curieruladventist.ro; Nyomtatás Tipografia Viață și Sănătate, Țos. Cernica, nr. 101, Pantelimon, jud. Ilfov; Tel. 021/3230020, Fax 021/3230040

ISSN 1842 - 3361

AZ ELNÖK ÜZENETE

„Mindeneknek, Isten szerelmeseinek, a hivatalos szenteknek, akik [Romániában] vagytok: Kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól” (adaptáció Róm 1:7 verse nyomán).

Üdvözlök benneteket a 2024. július 14–15-én Méhkerten tartott találkozóról testvéreitek, a Hetednap Adventista Egyház vezetői, az Unió Végrehajtó Bizottságának tagjai. Ezen a két napon, vasárnap és hétfőn több döntést is hoztunk, melyek közül az alábbiakban megemlítem a legfontosabbakat.

Azért hívtuk össze ezt a bizottságot (döntéshozókat és meghívottakat, összesen 39 személyt) a méhkerti Adventista Missziós és Oktatási Központba, hogy kijelöljük az előttünk álló öt év fontosabb stratégiai irányvonalait. Ennek érdekében meghallgattuk a különböző osztályok és intézmények igazgatóinak terveit. A találkozónak ez a része nagyjából hat órát tartott.

Dr. Ana-Maria Zanfir bejelentette, hogy az Egészségügyi Osztály ezentúl csak akkor támogatja a „Din grijă pentru tine” elnevezésű rendezvényeket, ha az egészségügyi vizsgálatokhoz vallásos, társadalmi és nevelési programok is társulnak, továbbá, ha a helyi szervezők a rendezvény utáni hónapokban folytatják az egészségügyi megelőző tevékenységet. Új egészségnevelő projektekre számíthatunk, az egyik program keretében például arra leszünk bátorítva, hogy egy bizonyos ideig ne fogyasszunk cukrot, mivel – ahogy nyilatkozta az egyik laikus képviselő – az élet cukor nélkül édesebb.

Valentin Filimon lelkipásztor a Nevelési Osztály részéről bemutatta azon elképzelését, miszerint a bibliai értékek tanítását be kell építeni az adventista iskolai oktatásba, továbbá a missziómunkát az adventista oktatás minőségi és mennyiségi növekedésével kell támogatni. Egységes szabályzatra van szükségünk ahhoz, hogy iskoláinkban még nagyobb hangsúlyt fektessünk a teremtéstanra és a szentírási irányelvekre.

Az ADRA újabb támogatói források felkutatására összpontosít mind a romániai, mind az elmaradott és a fejlődésben levő országokban zajló projektek számára. A Romániai ADRA szeretné megszerezni az ECHO partneri tanúsítványt, mely lehetővé teszi a jövőben a jelentősebb összegű alapokhoz való hozzáférést, amit aztán humanitárius segítségnyújtásra, polgári védelemre és külmiszióra használhat fel.

Gelu Poenariu lelkipásztor kérte, hogy a jelenlevők javaslatokkal járuljanak hozzá az osztály stratégiájának kidolgozásához, ugyanakkor hangsúlyozta a Biblia fontosságát a fiatalok képzésében, a gyermekek által végzett missziómunkában és a vezetők felkészítése terén. Az egyik szolgálattevő felvetette, hogy korszerűsíteni kellene a kisösker-, ösker- és kompánion-programok által nyújtott szakosításokat. Igény van arra, hogy az ifjúság is képviseltesse magát a gyülekezetek bizottságaiban, vagy legalább meghívottként részt vegyen bizonyos megbeszéléseken.

Az Adventista Médiaközpont igazgatója is bemutatta az általános irányvonalakat, melyek közül fő célként említem meg újra, hogy a bibliai

TARTALOM

3 Vezércikk

Aurel Neațu
Az elnök üzenete

5 Esemény

Emanuel Sălăgean
A 2024-ben végzett hallgatók évszáró ünnepsége az Adventus Egyetemen

8 Lelkiség

Frank Hasel
Ima a betegekért (és nemcsak a testi egészségükért)

10 Misszió

Sam Neves
Nyolcmillió fa
Érdemes-e még foglalkozni A nagy küzdelem projekttel?

13 Misszió

Laura Vațe
Mindennap Istennel!

15 Lelkiség

Dr. Daniel Nițulescu
Pál Athénban, a hét dombra épített városban

19 Elmélkedés

Dr. Ștefan Radu
A példázatokról

20 Elmélkedés

Mugurel Asaftei
Meglepetés-hírnökök

23 Teológia

Florin Lăiu
Az egyház: szervezet és küldetés (I)

31 Gyermekek oldala

Alina Chirileanu
Dániel Babilonban

üzenetet a lehető legtisztábban és leghatékonyabban kell közölnünk a média eszközei által. Közelebb kell kerülnünk a nézőkhöz, újra kell gondolnunk a különböző helyszíneken felvett anyagok készítésekor alkalmazott politikánkat, és nem utolsó sorban fejlesztenünk kell a központi műszaki eszköztárát.

Marius Andrei lelkipásztor a Lelkészi Osztály prédikátoroknak szervezett képzéseihez hasonlóan szeretne a presbiterek számára is évenkénti felkészítőket tartani. Az Adventus Egyetem is tervez oktatási modulokat a gyülekezetvezetők számára. A Családi Osztály rámutatott arra, hogy a bibliai értékekkel ellentétben milyen korlátai vannak a pszichológiai megközelítésnek a valófényben levő keresztény családok tanácsadása terén.

A Kiadványok Osztálytól kaptuk a jó hírt, miszerint a napokban kerül beüzemelésre egy új digitális nyomdagép. Mit jelent ez konkrétan? Elsősorban azt, hogy a Viața și Sănătatea Kiadó immár alacsony példányszámú gyártás esetén is költséghatékonyan teljesítheti a felkéréseket. Ennek köszönhetően hamarosan eladásra kerülhet a hozzávetőleg 2 millió euró értékben felhalmozódott raktárkészlet. Balla Loránd lelkipásztor egy országos márka létrehozását tervezi a könyvevangelizáció terén.

Milyen határozatokat hozott a végrehajtó bizottság? Megemlítek öt döntést, amely pozitívan hat az egyház életére.

Az Inter Európai Divízió titkárának, Magyarosi Barna lelkipásztorának a jelenlétében hoztuk meg a következő történelmi jelentőségű határozatot: egységesítjük a szolgálati időszakot az egyházterületek és az Unió szintjén. Jelen pillanatban az egyházterületek bizottsági tagjainak megbízatása 4 évig tart, az Uniónál viszont 5 év a szolgálati időszak. 2029-ben az Unióban és az egyházterületekben is választásokat tartunk, ezt követően pedig mind a területi, mind az országos vezetőségi struktúrákat öt éves időszakokra választjuk meg.

Az Adventus Egyetem számára utalt tized egy részét 2025 januárjától az egyházterületek Nevelési Osztályainak folyósítjuk. Ezt követően a teljes tized 0,9%-a nem kerül többé átutalásra a cernicai adventista pasztorálteológia-, óvodai és elemi iskolai pedagógia- illetve szociális gondozás szak támogatására. Az évi 250 000 euróra becsült összeg ezután a hat egyházterületnél marad az óvodák, iskolák és líceumok támogatása végett. Laurentiu Moț lelkipásztor, az egyetem rektora kijelentette, hogy tíz év után újabb tanulmányi licencre van szükség az adventista egyetemi oktatásban, s a képzést vagy a jelenlegi kampuszban, vagy egy másik helyszínen valósíthatnák meg.

Gabriel Brașov lelkipásztor lett az Unió Zenei Osztályának igazgatója. A pasztorálteológiai és zenepedagógiai képességgel rendelkező lelkipásztor korábban a Buzău

megyei Chiojdu területben szolgált. Az Adventista Uniónak most van először teljes műszakban alkalmazott zenei igazgatója. Tevékenysége során az egyház zenész szakembereivel és a területi koordinátorokkal fog együttműködni. A Végrehajtó Bizottság határozata értelmében Gabriel Brașov lelkész a feleségével, Larisával – aki klasszikus kántótanár – meglátogatja majd a gyülekezeteket, ahol megbeszéléseket és képzéseket tart. Azért imádkozunk, hogy kinevezésével javítsunk az istentiszteletek formai és tartalmi minőségén.

Ősztől Corina-Loredana Diaconu testvérnő lesz a Cernicai „Dr. Luca” Egészségügyi Posztliceum igazgatója. A testvérnő jelenleg a Brăilán működő iskola igazgatói tiszttét tölti be.

Pál apostol egyik kijelentése ihlette mottóunk kiválasztását: „Mindent az evangéliumért!” (1Kor 9:23). Stratégiánk pillérei a lelkeség, az egészség, az oktatás, a gyermekek, az ifjak és a minőségi családi élet érdekében végzett szolgálat. Az előttünk álló missziós időszakot az odaszentelődési évvel kezdjük, ezt követi a gyógyulás, majd a tanulás és a képzés, végül pedig a beteljesülés éve. Hogyan fogjuk gyakorlatba ültetni ezt a stratégiát? Tömören fogalmazva: imádsággal és merész, kivitelezhető tervek felvállalásával. Megvalósítható célokat tűzünk magunk elé, amiket az ősz folyamán közzéteszünk, utána pedig az osztályok közötti együttműködés által igyekszünk ezeket nyomon követni.

A jövő természetesen ismeretlen, viszont, ahogy Magyarosi Barna testvér is elmondta, „a Bibliának az a tanácsa, hogy Józsuéhoz és Kálebhez hasonlóan legyünk bátrak és higgyünk!” Személyes meggyőződése, hogy ha összefogunk, meg fogjuk építeni a hidat. Úgy építjük meg, hogy közben használjuk is. „Isten földi munkája nem fejeződik be addig, amíg Krisztus gyülekezetének tagjai fel nem sorakoznak a munkára, és nem egyesítik erőfeszítéseiket a lelkészek és a gyülekezetek tisztviselőinek erőfeszítéseivel” (Ellen G. White: *Tanácsok a gyülekezetnek*, 58. o).

Ég bennünk a vágy, hogy az egész országban hirdessük az evangéliumot. Isten dicsőségére szeretnénk olyan szintre tökéletesíteni a módszereinket, amit csak elérhet az ember. Szeretnénk minél tisztábban látni az Isten által kiszabott jövőt. Kérlek, álljatok mellénk Isten munkájában!

„Végezetre, atyámfiai, legyetek jó egészségben, épüljétek, vigasztalódjatok, egy értelemben legyetek, békességben éljétek, és a szeretetnek és békességnek Istene létszen veletek... Köszöntenek titeket a szentek mindnyájan. Az Úr Jézus Krisztusnak kegyelme és az Istennek szeretete és a Szentléleknek közössége mindnyájatokkal! Ámen” (2Kor 13:11-13). ■

A 2024-BEN VÉGZETT HALLGATÓK ÉVZÁRÓ ÜNNEPSÉGE AZ ADVENTUS EGYETEMEN

A Cernicai Adventus Egyetemen június 16-án tartották a 2024-ben végzett diákok évzáró ünnepségét. Idén a végzősök János 16:33 versének egyik kijelentését választották jelmondatukká: **„Bízatok: én meggyőztem a világot.”** Az eseményen részt vettek tanárok, végzős diákok és diáktársak, szülők, barátok, meghívottak. Ez utóbbiak közül említjük meg Aurel Neațu elnöknek, valamint Valentin Filimon, az Unió Nevelési Osztálya igazgatójának a nevét. Az idei ünnepségen olyan fiatalok is részt vettek, akik a Cernicai „Dr. Luca” Egészségügyi Posztlíceum keretében végezték a tanulmányaikat.

Az ünnepi program a diákok bevonulásával kezdődött, ezt követték az Adventus Egyetem káplánjának, George Șchiopu lelkipásztornak az üdvözlő szavai, ami után ünnepélyes áhítatra és imádkozásra került sor. Egy kórusmű elhangzása után Aurel Neațu lelkipásztor imádatra buzdító, bátorító üzenetet közölt a jelenlevőkkel, de különösen a végzősökhöz szólt.

A program a legjobban várt eseménnyel folytatódott, a végzős diákok bemutatásával. Liliانا Ghegoiu és Ramona Costea tanárnő először a „Dr. Luca” Egészségügyi Posztlíceum abszolváltjait szólította az emelvényre. Őket követték a szociális gondozás szak végzősei, akiket dr. Roxana Paraschiv dékán sorolt föl, majd dr. Ramona Kiru tanárnő olvasta fel utoljára az óvodai és elemi iskolai pedagógia szak végzőseinek névsorát. A bemutatás az adventista pasztorálteológia szakos diákokkal zárult, akik tiszteletbeli oklevelet vehettek át Emanuel Sălăgean lelkipásztortól, valamint a teológiai mesterképzés első végzős diákjaival, akiket az Adventus Egyetem rektora, dr. Laurențiu Moț mutatott be. Közben felszólaltak a különböző szakok legjobb tanulmányi átlagát elérő hallgatói: Nina Roșculeț – „Dr. Luca” Egészségügyi Posztlíceum; Adelina Ionescu – szociális gondozás; Estera Cătinean és Emina Kora Pohrib – óvodai és elemi iskolai pedagógia; Dorel Lupulese – adventista pasztorálteológia; valamint Földvári Dániel – teológiai mesterképzés.

Az érzelemdús pillanatok után egy kórusmű következett, amit az egyetem énekkara adott elő. Ezt követően végzősöknél nyilvánították a tanulmányaikat befejező diákokat. Valentin Filimon lelkipásztor küldetéssel kapcsolatos beszéde után imát mondott a 2024-es év abszolváltjaiért. Ezek után az egyetem kórusa elénekelt a 2024-es végzős hallgatók himnuszát, majd következtek a szülőkhöz, családtagokhoz, barátokhoz, az Adventus Egyetem tanáraihoz és alkalmazottaihoz intézett köszönetnyilvánítások.

Az egyetem kápolnájában zajló ünnepség a végzősök kivonulásával zárult, majd csoportképek készültek, illetve a végzősök közös fényképeket készítettek szeretteikkel, akik mellettük álltak életük e fontos pillanatában. Emellett alkalom adódott megosztani egymással az eseménnyel és az egyetemen töltött éveikkel kapcsolatos élményeiket. A reakciók és a velünk is megosztott üzenetek igazolják, hogy az esemény résztvevői, diákok, tanárok és jelenlevők egyaránt csodálatos pillanatokot éltek át, továbbá pedig beigazolódtott, hogy számos okuk van a hálára azoknak, akik három, négy, öt vagy akár több évet is a cernicai egyetemen töltöttek.

**A GYŐZELEM
BIZONYOSSÁGA
EMANUEL
SALAGEAN**

**HÁLÁSAK VAGYUNK
A SZÜLŐKNEK ÉS
AZ ANYAGI TÁMOGATÓKNAK, HOGY
MINDEDDIG A DIÁKOK
MELLETT VOLTAK, ÉS
LESZNEK EZUTÁN IS.
TUDJUK, HOGY A TÁMOGATÁSUK NÉLKÜLÖZ-
HETETLEN, ÉS AZÉRT
IMÁDKOZUNK, HOGY
ISTEN TOVÁBBRA IS
ÁLDJA MEG ŐKET ÉS
A DIÁKJAINKAT A SZOLGÁLAT ÚTJÁN, AMELYEN
MOST ELINDULNAK.**

„Különleges élmény volt látni a diákokat, akik három-, négy- vagy öt éves képzésnek értek a végére. Öröm volt látni az elégtételt az arcukon, hiszen amit elkezdtek, azt most sikerült be is fejezniük. Ugyanakkor nosztalgiával tölt el a gondolat, hogy azok, akiket megismertünk, immár távoznak, de bízunk benne, hogy a megüresedett helyeket újabb diákok töltik be, akiket szeretettel várunk a júliusi és szeptemberi felvételi vizsgákra. Csak dicséret illeti a végzősöket. Hálásak vagyunk a szülőknél és az anyagi támogatóknak, hogy mindaddig a diákok mellett voltak, és lesznek ezután is. Tudjuk, hogy a támogatásuk nélkülözhetetlen, és azért imádkozunk, hogy Isten továbbra is áldja meg őket és a diákjainkat a szolgálat útján, amelyen most elindulnak.”

*Dr. Laurențiu Moș,
az Adventus Egyetem rektora*

„Az Adventus Egyetemen töltött diákévek során gyönyörű pillanatok, de stresszes helyzeteket is átéltem, különösen a vizsgák idején, de mindezek segítettek lelkileg és szellemileg építkezni, fejlődni. Mondhatnám azt is, hogy ez az évszázó a legszebb tapasztalat, amit átéltem itt, azonban nem tehetem meg, hogy ne emlékezek arra a sok szép pillanatra, amikor szombatoként vagy előadásokon énekeltem a kórusban, és Istent dicsőítve különleges tapasztalatokat szereztem a társaimmal együtt. Az idő itt gyorsan telik, viszont hasznosan, és nagyon sok isteni áldásban részesültünk. Azt kívánom a fiataloknak,

hogy ezen az egyetemen ők is legalább olyan szép tapasztalatokat éljenek át, amilyenben nekem volt részem.”

*Daria Ilie,
az óvodai és elemi iskolai pedagógia szak végzős diákja*

„A cernicai adventista egyetemen töltött időszak számomra nagyon sok megvalósítást és kihívást hozott, ugyanakkor közelebb kerültem Istenhez. Segített az új dolgok felfedezésében, és megtanulhattam, hogy gyakorlatilag hogyan szolgálhatok ott, ahová az Úr küld. Nem tudom elfelejteni diákéveim legszebb időszakát, amikor néhány társammal és tanárommal Peruba utaztunk evangelizálni, ahol segíthettünk az embereknek, és spanyol nyelven hirdethettük Isten Igéjét. Igaz, hogy kihívásokkal teli tapasztalat volt, viszont új lehetőséget kaptam, hogy még közelebb kerüljek Istenhez. A négy éves képzésem végén most elmondhatom, hogy remek élmény volt, és ajánlom másoknak is ezt az iskolát, mivel ez az a hely, ahol fejlődhetsz és még jobban megismerheted Istent.”

*Paul Berger,
az adventista pasztorálteológia szak végzős diákja*

„Nem volt könnyű életem, mivel gyermekkoromban súlyosan megbetegedtem, de Isten átsegített ezen a nehézségen, és a későbbiekben sikerült további helyzeteket is legyőznöm. Az Úr adott erőt, hogy minden tanulmányi szakaszt sikeresen elvégezhessek. A líceumi ta-

nulmányok befejezésekor osztályelső voltam. Aztán egy rövid kitérőt tettem – beiratkoztam a Bukaresti Egyetemre –, de végül mégis ide kerültem, az Adventus Egyetemre. Nagyon nehéz néhány szóban összefoglalni az elmúlt három évet, és bár kezdetben voltak félelmeim, ma már kijelenthetem, hogy sikerült életképes barátságokat kötönnöm, fejlődnöm, és ami a legfontosabb, lelkileg növekednem, hiszen megtaláltam Istent. Az áhítatok, az istentiszteletek, a szombati rendezvények vagy imaórák mindegyike befolyásolták a jellemfejlődésemet, és most, amikor tükörbe nézek, elmondhatom, hogy Isten hatással volt az életemre. Ezért tehát végszóként csak megköszönni tudom Istennek, hogy ide vezérelte a lépteimet, és tudom, hogy ezt az egyetemet örökre a szívembe zárom.”

*Denis Urucu,
a szociális gondozás szak végzős diákja*

Az évzáró ünnepség volt az az utolsó nyilvános rendezvény, amellyel véget ért a tanév, de a tevékenységek és a kihívások folytatódnak a diákok, a tanárok és az egyetemi alkalmazottak számára. Nem sokkal ezután következtek a záróvizsgák, amelyek kiváló eredményeket hoztak, július 12. és 29. között pedig a nyári felvételizs-

gákra kerül sor, az őszi felvételit szeptember 2–9. között tartjuk. Meghívjuk azokat, akik szeretnének jelentkezni valamelyik egyetemi szakunkra, hogy kattintsanak a www.uadventus.ro honlapra, vagy keressenek meg az alábbi telefonszámokon: 021 369 53 50, 0744 68 51 23. A „Dr. Luca” Egészségügyi Posztliceum felvételi vizsgájával kapcsolatosan további információkért hívják a következő telefonszámot: 0744 15 77 23. ■

A végzősök szombatjának programja és az idei évzáró ünnepség megtekinthető az alábbi linkek segítségével:

Végzősök szombatja (szombat délelőtt) – 2024. június 15.

Szociális gondozás; óvodai és elemi iskolai pedagógia szak:

<https://advent.is/2b>

Végzősök szombatja (szombat délután) – 2024. június 15.

„Dr. Luca” Egészségügyi Posztliceum; adventista pasztorálteológia szak és teológiai mesterképzés:

<https://advent.is/2c>

Évzáró ünnepség – 2024. június 16.

<https://advent.is/2a>

Emanuel Sălăgean, lelkipásztor, az Adventus Egyetem kommunikációért és hivatalos kapcsolatokért felelős igazgatója

IMA A BETEGEKÉRT (ÉS NEMCSAK A TESTI EGÉSZSÉGÜKÉRT)

TELJES MEGGYŐZŐDÉSSEL HITTEM, HOGY ISTEN KÉPES MINDEN BETEGET MEGGYÓGYÍTANI. TUDTAM, HOGY MENNYEI ATYÁNK HALLJA IMÁINKAT, TÖRŐDIK VELÜNK ÉS SZERET.

Nem sokkal azután történt, hogy új kerületbe helyeztek át. Az egyik gyülekezetem tagjai közül néhányan felhívtak, hogy vezessek le egy megkenetési szertartást. Klaus¹ aktív tagja volt a közösségnek. Két lánya volt. A röntgenfelvételek és a tomográfiai vizsgálatok alapján a rák már szétterjedt a testében, és a csontjai is a szó szoros értelmében tele voltak lyukakkal. A közeli város egyetemi kórházában alapos felülvizsgálatot írtak elő számára, mert látni akarták a betegség terjedésének stádiumát, valamint hogy milyen további lépésekre van szükség. Válságos volt a helyzete. Orvosi szempontból nem sok remény volt az életben maradásához. Klaus tudatában volt helyzete súlyosságával, és Jakab 5:13-16 versei alapján igényelte a betegekért mondott különleges szertartást.

Az alázat tapasztalata

Értesítettem a gyülekezet presbiterét, majd a fődiakónussal és néhány gyülekezeti taggal elindultunk Klausék otthona felé. Alázatos, minden látványosságtól mentes találkozás volt. Őszinte hittel helyeztük újból Isten kezébe testvérünk életét, bízva abban, hogy Ő ismeri a legjobban a helyzetét. Tudtuk, hogy ha akaratával megegyezik, meg is gyógyíthatja Klaust. Szemernyit sem kételkedtünk abban, hogy a végkifejlettől függetlenül Klaus biztonságban lesz Jézus kezében.

Néhány héttel később, amikor a testvérünket megvizsgálták a kórházban, a rák teljesen eltűnt. Még a csontjain keletkezett lyukak is eltűntek. Meggyógyult. A kórházban dolgozó személyzet nem keresztény tagjai nem hittek a szemüknek. Szerintük ilyen csak csoda folytán történhet meg.

Ez a tapasztalat tanított meg arra, hogy Isten még mindig él, és csodák még most, a mi időnkben is vannak. Megtanultam továbbá azt is, hogy az alázatos hit megeremtheti a lehetőségét, hogy Isten csodálatos dolgokat tegyen velünk és érettünk.

Néhány évvel később aztán egy negyvenes éveiben járó hűségese feleséget, három serdülőkorú gyermek édesanyját diagnosztizálták rákkal. Ő is nagyon tevékenyen vette ki a részét a gyülekezeti életből, és példamutatóan bízott Istenben. Életveszélyes ráktípussal küzdött. Ő volt a feleségem. Betegségének kezdeti stádiumában kérte a megkenetési szertartás elvégzését, amire én a gyülekezetünk lelkipásztorát kértem fel. A presbiterekkel és néhány hívő barátunkkal együtt gyűltünk össze a nappalokban imádkozni. Hitünk őszinte volt. Aztán, amikor a feleségem szenvedése lassan a végéhez közeledett, és emberileg úgy tűnt, hogy nincs mit tenni, egy második megkenetést kért. Újból őszinte hittel gyűltünk össze. Az érzelemdús találkozás során ismételt Isten kezébe helyeztük őt. Buzgón imádkoztunk. Teljes meggyőződéssel hittük, hogy Isten képes meggyógyítani őt. A feleségem Isten karjaira bízta az életét. Tudtam, hogy mennyei Atyánk hallja az imáinkat; tudtam, hogy törődik velünk és szeret, és a nejem biztonságban van a karjaiban. Néhány héttel később mégis elvesztettem őt!²

A megkenetési szertartások során láttam csodás módon meggyógyulni betegeket, és láttam nagy hittel rendelkező embereket is meghalni. Egyértelmű, hogy a megkenetési szertartás nem varázsmegoldás, ami minden esetben testi gyógyulást eredményez. Erre a szertartásra sok esetben az egyházi hagyományok lencsén keresztül tekintünk. A beteg megkenetésének szentsége a Római Katolikus Egyház hét szentsége közé tartozik, melynek mindegyikét a mennyei kegyelem misztikus csatornájának tekintik, és általában „végső szertartásként” alkalmazzák, amikor már elkerülhetetlen a beteg személy halála. A katolikus hagyomány szerint az eljárást „utolsó kenetnek” is nevezik. Jakab 5:13-16 versei azonban egészen másképpen mutatják be ezt a szertartást.

Vissza a Bibliához!

Jakab a megkenetést nemcsak az utolsó stádiumban levő betegek esetében ajánlja. Az apostol az 5:13 versben a görög *kakopathe* („szenvetés”) kifejezést használja, amivel nemcsak a testi betegségre utal, hanem a gonoszságra és az érzelmi fájdalmakra, továbbá a nehézségek türelemmel való elviselésére, illetve az ezzel járó szenvedésre is. Az Újtestamentum más igeszakaszában ugyanaz a szó vagy rokonértelmű megfelelői az értelmi és pszichológiai szenvedésre vonatkoznak (2Tim 1:8; 2:3, 9; 4:5; Jak 5:13). Ezt igazolja Jakab 5:14 verse, ahol az apostol a görög *asthenei* kifejezést használja a „betegség” jelölésére. Ezzel a szóval általánosan betegségre, ugyanakkor gyengeségre és nélkülözésre is utal. A kontextusban Jakab

megemlíti Jób (11. v.) és Illést (17. v.): Jób testi betegségben szenvedett, Illés viszont depresszióban Isten Kármel-hegyi csodatettei után. A betegekért mondott ima azokért hangzik el, akik betegségek, gyengeség vagy nélkülözés miatt szenvednek.

A Biblia szerint a hittel mondott ima (15. v.) megtartja a beteget. A „megtartás” alatt nem csak a testi gyógyulás értendő, mivel ugyanez a kifejezés tűnik fel a Krisztus általi üdvösség leírásakor is. Az Úr föl fogja emelni a beteget, megígérte, hogy fölébreszti és fölemeli a szükségben levőt. A testi gyógyulás mellett a lelki felemelés is idetartozik, ahogy ez a szöveg is a bűnök megbocsátására utal.

Ha gyógyulást várunk az Úrtól, meg kell tanulnunk és értenünk azt, hogy bár Isten őszintén szeretne minden beteget meggyógyítani, mégis a mi felelősségünk összhangban élni Isten Igéjének elveivel. Ugyanakkor szem előtt kell tartanunk azt is, hogy Isten számára sokkal fontosabb a jó és gonosz közt dúló kozmikus küzdelem, mint a mi testi egészségünk vagy gyógyulásunk. Itt tehát főként a lelki egészségünkről és az Isten iránti hűségünkről van szó. Nem tudjuk, hogy az általunk kért áldások hasznosak-e számunkra, Isten azonban mindent tud, még azt is, amit korlátolt embekeként nem ismerünk. Következésképpen, jó lenne, ha nem utasítgatnánk Isten, hogy mit tegyen korlátolt perspektíváinkkal, inkább bizzunk töretlenül benne és az Ő vezetésében.³ Akár meggyógyít, akár lelki helyreállításban részesít, és megbocsátja a bűneinket, hogy lelki békére leljünk benne, Ő az, aki a legjobban tudja, mi válik a javunkra. ■

Frank M. Hasel, a Generál Konferencia Bibliakutató Intézetének aligazgatója, Silver Spring, Maryland, AEÁ

MEGINGATHATATLAN BIZALOM FRANK HASEL

JÓ LENNE, HA NEM UTASÍTGATNÁNK ISTENT, HOGY MIT TEGYEN KORLÁTOLT PERSPEKTÍVÁINKKAL, INKÁBB BIZZUNK TÖRETLENÜL BENNE ÉS AZ Ő VEZETÉSÉBEN.

1. A nevét megváltoztattam a család érdekében.
2. Feleségem elvesztésének történetét elolvashatjátok a *Ministry* c. folyóirat 2018. decemberi számában: *Dealing With Suffering and Loss*.
3. A betegekért mondott imára vonatkozó kiegyensúlyozott látásmódról Ellen G. White *A nagy Orvos lábnyomán* című könyvében olvashatunk (225–233. o.).

NYOLCMILLIÓ FA

ÉRDEMES-E MÉG FOGLALKOZNI A NAGY KÜZDELEM PROJEKTTTEL?

A Hetednap Adventista Egyház 2024 végéig Ellen G. White *A nagy küzdelem* című könyvének egy milliárd példányát próbálja szétosztani szerte a világon. Ennek nagyon sok adventista örül, és türelmetlenül várja, hogy megvásárolhassa a könyveket, és elkezdhesse a terjesztést. Mindezek mellett azonban egyesekben kérdések fogalmazódnak meg a projekt költségeivel és hatékonyságával kapcsolatban. Gondolkozzunk el az alábbiakon!

A projekt anyagi kiadásai meghaladhatják az egymilliárd dollárt. A tagokat az egyház arra buzdítja, hogy személyesen terjesszék a könyveket, ami rengeteg időt és értékes energiát igényel. Nem utolsósorban a projektnek a bolygónkra nézve is óriási kihatásai vannak, mivel a könyvekhez szükséges papír előállításához nyolcmillió fát kell kivágni. Végezetül pedig, egyesek szerint *A nagy küzdelem* projekt rossz fényt vethet a hetednap adventistákra, és a társadalom kritikáját válthatja ki.

Érdeemes-e tehát mozgósítanunk magunkat egymilliárd könyv kiosztásához, vagy túlságosan magas ennek az ára? Vagy talán elemeznünk kellene, hogy egyáltalán ez a megfelelő könyv, amit terjesztenünk kell? Van-e ennél „kifizetődőbb” módszer, amivel elérhetnénk az embereket?

Túlságosan költséges?

A Biblia utolsó fejezetei leírják, ahogy az Új Jeruzsálem mint egy menyasszony száll alá az égből (Jel 20–22.). A megváltottak bemennek a városba, Krisztus megkoronázása után pedig a többiek – Sátán vezetése alatt – egy utolsó támadást indítanak a város ellen. Ebben a pillanatban bizonyára elképzeljük, hogy a város falain belül leszünk, és félelemmel figyeljük a történeteket. A tűz nem sokára megemészti a gonoszt és mindazokat, akik ragaszkodnak a bűnhöz. Képzeljétek el, ahogy a tekintetek megakad egy hatalmas, elhagyott, kietlen épületen, amelynek homlokzatán az adventista logó található. Mindaz, amit valaha hetednap adventista létesítménynek tartottunk, immár a tűz martaléka lesz. És ott áll egy romos raktár is, teletömve *A nagy küzdelem* című könyv bedobozolt, kiosztatlan példányaival. Aztán tekintetünk a hatalmas erdőterületekre téved, amelyek rövi-

desen szintén elpusztulnak. Végül pedig, amint ténylegesen elkezdődik a pusztítás, meglátjuk az embereket.

Vajon nem kívánnánk teljes szívből, hogy bár csak több fából készülhetett volna könyv, és többen olvasták volna figyelmeztető üzenetét? Lehet, hogy akkor többen lennénk a város falain belül.

Ha mindezt figyelembe vesszük, aggodalmink máris új megvilágításban tűnnek fel. Egyéni és közösségi hírnevünk már nem tűnik annyira fontosnak, hiszen minél több embernek kell segítenünk biztonságban bejutni az Új Jeruzsálembe. Mindezek mellett a projekt sikeréhez a pénzünk és az időnk is elengedhetetlenül szükséges. És bármilyen vitatottnak is tűnik ez a kérdés, amellett, hogy vigyáznunk kell a földre, fákra azért szükség van a könyvek előállításához.

Végeredményben Jézus is egy fán biztosította az üdvösséget az emberiség számára. Ha az ember értékét Krisztus vére határozza meg, akkor semmi – sem a hírnevünk, sem az időnk, sem a pénzünk, sem a fáink megóvása – nem akadályozhat meg abban, hogy segítsünk az embereknek felkészülni Urunk eljövetelére.

Ez a legjobb könyv, amit terjeszthetünk?

Mi, hetednap adventisták gazdag irodalommal vagyunk megáldva az egészséges életmód, a családi élet, a nevelés és a felelősségteljes életvezetés tekintetében, és mindezt tovább kell adnunk a világnak. Különösen Ellen G. White írásai azok, amelyek szinte hihetetlen kilátásokat tárnak eléink az étellel és Jézus Krisztus tanításaival kapcsolatban, gondolunk itt elsősorban a klasszikusnak számító *Jézushoz vezető út* és *Jézus élete* című könyvekre.

Ezeknek a könyveknek a terjesztését sem szabad figyelmen kívül hagynunk, hiszen eddig is milliók szívét érintették meg. Szokatlan időket élünk, amikor az emberek félelemmel és bizonytalansággal tekintenek a jövőbe. Úgy tűnik, hogy a világ egyik válságból a másikba sodródik, és az emberek válaszokat keresnek, amelyeket azonban ez a világ nem képes megadni.

A nagy küzdelem c. könyv pontos bibliai válaszokat fogalmaz meg a múltban történetekre vonat-

VÉGEREDMÉNYBEN JÉZUS IS EGY FÁN BIZTOSÍTOTTA AZ ÜDVÖSSÉGET AZ EMBERISÉG SZÁMÁRA. HA AZ EMBER ÉRTÉKÉT KRISZTUS VÉRE HATÁROZZA MEG, AKKOR SEMMI – SEM A HÍRNEVÜNK, SEM AZ IDŐNK, SEM A PÉNZÜNK, SEM A FÁINK MEGÓVÁSA – NEM AKADÁLYOZHAT MEG ABBAN, HOGY SEGÍTSÜNK AZ EMBEREKNEK FELKÉSZÜLNI URUNK ELJÖVETELÉRE.

kozóan, feltárja előttünk a jelen titkait, és mindazt, ami a jövőben fog bekövetkezni. Eltávolítva a láthatatlan világot eltakaró leplet, a könyv egy valóságos, pusztító háborút mutat be nekünk. Lerántja a leplet az ellenség terveiről, és megmutatja az örök élet felé vezető utat. Ennek értelmében született meg az a döntés, hogy Ellen G. White *A nagy küzdelem* című könyvét fogjuk nagy példányszámban terjeszteni.

Találunk-e hatékonyabb módszereket?

Az új technológia nyújtotta lehetőségek ellenére legalább három fontos oka van annak, hogy *A nagy küzdelem* nyomtatott formátumban való tömegterjesztését részesítjük előnyben a digitális módszerekkel szemben.

Digitális cenzúra. A Hetednapi Adventista Egyház az utóbbi években többmillió dollárt fektetett weboldalak, internetes platformok és applikációk fejlesztésére, hogy a digitális tartalmait elérhetővé tegye az emberek számára akár követés, akár letöltés végett. Ez az internetes keresőmotorok fejlesztése, a tartalomkészítés, a szoftver-gyártás és az online lelkési szolgáltatások révén valósult meg azzal a céllal, hogy minden interneten kialakult kapcsolatot személyes találkozás kövessen. Tovább kell haladnunk a technológia adta lehetőségek felhasználásában, mivel jelenleg adottak ezek a lehetőségek, de nem tudni, meddig. Ha hiszünk a végidőre szóló próféciákban és abban, hogy a világon egyre nehezebbé fog válni az evangélium hirdetése, akkor a digitális technológiákon kívül – a cenzúra miatt – más módszereket is alkalmaznunk kell, hogy be tudjuk fejezni a munkát.

Az utóbbi két évben kétségtelenül bebizonyosodott, hogy közösségi alkalmazásainkat és médiatartalmainkat szinte pillanatok alatt le tudják tiltani egyes platformok vagy applikációs áruházak, és a weboldalak terén sincs ez másként. Egyetlen délután folyamán le tudnak törölni mindent, amit az egyházunk valaha publikált az interneten.

Mielőtt ez bekövetkezne, létfontosságú tehát terjesztenünk *A nagy küzdelem* című könyvet, hogy minden család az otthonában férhessen hozzá a tartalmához. Adventisták milliói ismerték meg egykor az igazságot, mert a családjukban egy adott pillanatban olvasták *A nagy küzdelem* című könyvet. Irodalmunk tömegterjesztése által emberek millióit menthetjük meg.

Teljes tagbevonás. Mivel különböző kultúrákban élünk, tevékenységünk egyes helyeken provokációnak tűnhet. Mindezek mellett azonban a legtöbben közülünk mégis vásárolhatunk néhány példányt, és személyesen kioszthatjuk azokat. Ez a központosítástól független módszer a személyes kapcsolatfelvételt buzdítja a postai kézbesítés helyett. Az emberi kapcsolattartás létfontosságú, és megmentő tapasztalatot szerezhet annak, aki megkapja a könyvet. Figyelembe véve, hogy *A nagy küzdelem* digitális formátumban való terjesztése is fontos, a cél érdeké-

ben arra bátorítjuk a technológia terén jártas tagjainkat, hogy képességeik szerint ezt a lehetőséget is használják ki. A két módszer nem zárja ki egymást.

A tömeggyártás gazdaságossága. A központosított tömeggyártás és a központosítástól mentes tömegterjesztés lehetővé teszi, hogy a könyvet alacsony áron állítsuk elő. De ez csak akkor valósulhat meg, ha nagyon sok ember rövid idő alatt közös összefogással dolgozik.

A jelevaló igazság talán már a múlté?

A nagy küzdelem projekt közepontjában az a megfontolás áll, hogy a Hetednapi Adventista Egyház a bibliai prófécia által említett „maradék”, amelynek feladata hirdetni az örök evangéliumot Krisztus visszajövele előtt. Hisszük, hogy Istentől kaptuk a küldetést, utána pedig a szervezetet, az anyagi forrásokat, az ügyosztályokat és a javakat a misszió teljesítése érdekében.

Történelmünk során arra kértük szeretteinket, szomszédainkat és a közelben vagy távolban élő idegeneket, hogy készüljenek arra a dicsőséges és rettenetes napra, amikor megnyílik az ég, és visszajön Jézus. Az utóbbi években tagjaink közt is egyre inkább elterjedt a felfogás, hogy egyházunk csupán egy a sok közül, amely Jézusban hisz. Egyes adventisták úgy gondolják, hogy „maradék”-nak nevezni magunkat arroganciánk és túlzott elvárásaink bizonyítéka, ami megakadályoz abban, hogy eleget tegyünk tanítványi küldetésünknek. Mások viszont azt állítják, hogy fel kellene hagynunk a pesszimista és elbátortalanító prédikálással, s helyette inkább összpontosítsunk az evangéliumra, valamint hogy a jelenvaló igazságnak inkább Jézus életét, halálát és feltámadását kellene hangsúlyoznia. Ezek az emberek azt hiszik, hogy világnk annyira megosztottá vált, hogy ha úgy prédikáljuk a jelenvaló igazságot, ahogy elődeink tették, összeesküvés elméleteket gyártó szektásoknak fognak bélyegezni bennünket.

Ezek az érvek egybecsengenek azoknak a felfogásával, akik az ellenállhatatlan egyház mítoszában hisznek. Meggyőződésük, hogy ha befogadó gyülekezeteket alapítunk, amelyek ténylegesen enyhítik a közösségünkhöz tartozók szenvedéseit, pusztán a jószágunk miatt emberek milliói csatlakozhatnak egyházunkhoz. Ez a tévhit azonban tönkreteszi azon képességeinket, amelyekkel hirdetnünk kell a hármasság üzenetét, ahogy az meg van jövendölve Jelenések 14. fejezetében. A kereszténység történelme során sosem volt olyan időszak, amikor a hűség maradékot ne üldözték vagy büntették volna.

JELEVALÓ IGAZSÁG SAM NEVES

**A JELEVALÓ
IGAZSÁG NEM
A MÚLTÉ. IGAZSÁG-
GAL KAPCSOLATOS
LÁTÁSMÓDUNK
CSAK FEJLÖDÖTT
ELŐDEINK KORA
ÓTA. GYÖNYÖRŰ
ÜZENETÜNK VAN,
AMIT SÜRGŐSEN EL
KELL JUTTATNUNK
MINDEN EMBERHEZ.**

Minden eszközt fel kell használnunk és a legjobb terjesztési stratégiákat alkalmaznunk, miközben szeretettel és együttérzéssel éljük meg tanítványságunkat. Ha ez a szeretet nem jelenik meg a gyakorlatunkban is, és nem válaszolunk a Jézus követésére szólító felhívásra, miközben megosztjuk másokkal Isten profetikus üzenetét, valójában nem teszünk eleget küldetésünknek.

A jelenvaló igazság nem a múlté. Igazsággal kapcsolatos látásmódunk csak fejlődött elődeink kora óta. Gyönyörű üzenetünk van, amit sürgősen el kell juttatnunk minden emberhez. Kezdjük azzal, hogy megvásároljuk *A nagy küzdelem* néhány példányát, amit aztán ajándékba adunk szeretteinknek, szomszédainknak, barátainknak, munkatársainknak vagy számunkra ismeretlen személyeknek! Segítsünk minél több embernek, hogy az ítélet napján a város falain belül lehessen! ■

Sam Neves, a Generál Konferencia Kommunikációs Osztályának aligazgatója, Silver Spring, Maryland, AEA

Most is a „teljes dél” felé

Hajnalom, Jézus, Utam, Énekem!
Áldalak, hogy felragyogtál nekem,
új élet ezertitkú reggele!
Indulhattam a „teljes dél” fele
sugaras, boldog hajnali úton!
Lehet az is rögzös, nehéz, tudom.
Lehet az is fárasztó, meredek.
Fedhetik fénylő fellegek.
De a felhők mögött is ott a nap,
és újra áttörnek a sugarak.
Nappal is gyötörhetnek szenvedések.
Jaj, a botlások! Jaj, az elesések!
Ha nem ragyog rám bocsánatod fénye,
botladozó lábam célt sosem érne.
Elborítaná az ítélet árnya,
és az éjszaka sötétsége várna.

De fényed elűzi az árnyakat,
s új szolgálathoz új erő fakad,
hiszen Te győztél éjszakám felett!
Megyek a „teljes dél” felé veled.

Közelebb az Úrhoz!

Bár tűnnek az évek,
percek elsuhanak,
aki Krisztus híve,
ó, milyen jó annak.
Minden óra múltán
egy az, amit érez:
Közelebb az Úrhoz!
Szerető szívéhez!

Mindenen keresztül:
napsütésen, vészen,
mígnem fénylő arca
felragyog egészen,
mígnem az utolsó
árny is semmivé lesz:
Közelebb az Úrhoz,
szerető szívéhez!

Öbenne nyugodva,
Öbenne pihenve
mit árt, ha vihar zúg
bősz birokra kelve.
Kebelén a lélek
szent nyugalmat élvez.
Közelebb az Úrhoz!
Szerető szívéhez!

A NYUGDÍJAS LELKIPÁSZTOROK EGYESÜLETÉNEK TALÁLKOZÓJA

Augusztus utolsó szombatján, Méhkerten kerül sor a nyugdíjas lelkipásztorok ünnepi összejövetelére. A találkozó célja dicsőíteni Istent a mennyei kegyelem csodáiért, amiket az egyház növekedése érdekében hitünk áldozatkész lelkülettel szolgáló zászlóvivőinek életében tett. A mózesi kivonulás az idősokkal kezdődött. Az utolsó nagy exodusban – profetikus küldetésünk kontextusában – az idősök gyülekezése lehetne az a jel, ami az adventizmust olyan mozgalommá változtatja, mely az evangéliummal meghódíthatja a világot. Úttörőink lelkületének újjáélesztése hatalmas áldást szerezhet az egyháznak. Az idősök augusztusban megrendezendő találkozója bárcsak arra ihletné a lelkipásztorokat és a gyülekezeti tagokat, hogy a hármasszangyal üzenet pionírjaivá váljanak! Ámen!

MINDENNAP ISTENNEL!

Sok évvel ezelőtt kezdtem el a könyvevangélista munkát. Missziós tevékenységem első napjától kezdve már tudtam, hogy Isten nélkül semmit sem tehetek, ezért szüntelen így imádkoztam: „Atyám, kérlek, légy ma velem! Segíts meg, hogy bármi is történjék, melletted maradjak!”

Visszatekintve kijelenthetem, hogy az idők során számos tapasztalatot szereztem, és megérezhettem Isten közelségét. Micsoda előjog! Micsoda megtiszteltetés, hogy Isten munkatársként mellettem van! Még amikor visszautasítással szembesülök is, vagy megvetően beszélnek hozzám az emberek, én Jézusra és a vértanúkra gondolok. Ez adott erőt tovább haladnom!

Ahogy telik az idő, egyre jobban csodálom Istent, akit szolgálók, és egyre inkább ámulatba ejt irántam tanúsított szeretete, gondoskodása. Sokszor elmondtam a barátaimnak, hogy Isten válaszol az imáimra, néha még a kimondatlan fohászaimra is... Ilyen jó és hatalmas Istenem van! Az is igaz, hogy még nem kaptam választ minden imámra, vagy ha kaptam, nem mindig az általam elvárt módon. De ha visszatekintek, csak dicsőíteni tudom Őt teljes szívemből. Elmondhatom: Igen, Isten valóban mindennap velem volt!

Mélyen meghat az emberek érdeklődése a könyvek iránt. Még mindig találkozok gyermekekkel, fiatalokkal, felnőttekkel és idősebbekkel, akik szenvedélyesen olvasnak. Az is hozzátartozik azonban az igazsághoz, hogy egyre népesebb azoknak az embereknek a táborra, akiket nem érdekel az olvasás. Fáj, amikor egyesek nosztalgizva emlékeznek vissza azokra az időkre, amikor sokat olvastak, áldozatot hozva vásároltak könyveket, vagy épp kölcsönöztek, de mára már kikopott az életükből az olvasás. Az viszont örömmel tölt el, ha olyan személyekkel találkozom, akik szeretnek olvasni, főként ha lelki tartalmú könyvek iránt érdeklődnek.

„Valdens diák” – Buzău völgye

Tavaly júliusban Florentin Radu lelkipásztorral és az általa pásztorolt gyülekezetekkel közösen szerveztük meg az egyik legszebb „Valdens diák” kampányt a következő településeken: Nehoiu, Pătârligele, Gura Tecii. Házról házra jártunk és standokat állítottunk fel néhány helyi intézményben. Különleges tapasztalatokat sze-

reztünk. Nem tudom elfelejteni a nap végén a missziómunkából visszatérő fiatalok örömét és lelkesedését.

Egyik nap Alice Zapciu fogorvos szakon tanuló egyetemi hallgatóval házról házra járva találkoztunk egy idős házaspárral. Szívélyesen betessékeltek az udvarukra. Vérnyomást, véroxigén- és testsírszintet mértünk, majd bemutattuk a könyveinket. Egy egészségügyi könyvet és egy gyermekkönyvet választottak, valamint a *Jézus életét*. Észrevettem, hogy érdeklődnek a lelki tartalmú könyvek iránt, s miközben én az asszonnyal beszélgettem, a férje érdeklődéssel és szenvedéllyel lapozta a *Jézus életét*. Megkérdeztem, hogy készíthetek-e róla fényképet. A következő szavakkal búcsúztak tőlünk: „Ha még járnak a környéken, nehogy elkerüljenek minket!” Megígértem, hogy a munkatársaimmal együtt még aznap este imádkozunk értük, és bátorítottam, hogy olvassák a Bibliát imádságos lelkülettel, majd a mennyei Atya jóságos karjaira bízta őket. Amikor az asszony átölelt, megígérte hogy együtt fogják olvasni a könyvet, és szívből megköszönte, hogy betértünk hozzájuk.

Valahányszor véget ér egy ilyen projekt, mindig azokra az otthonokra gondolok, ahová senki sem jutott el. Sokszor fogadtak ezekkel a szavakkal: „Hol voltak eddig?” „Miért nem jönnek gyakrabban?” „Milyen boldog lett volna a feleségem, ha megismerhette volna önöket!” „Talán nem halt volna meg a férjem, ha elolvassa ezt a könyvet (*A nagy Orvos lányomán*)”! Bár sokan elutasítanak, vagy hallani sem akarnak a könyveinkről, és semmit sem fogadnak el tőlünk, még mindig vannak, akik várják, hogy valaki bekopogjon hozzájuk.

Néhány hónappal ezelőtt Bécsben meglátogattam egy adventista gyülekezetet. Megható volt látni, hogy minden szombaton szervezeten osztanak irodalmat a város legforgalmasabb helyein. A jelentkező önkéntesek számának függvényében általában 7–10

AZ ÜDVÖZÜLTEK ÖRÖME LAURA VAŢE

A MEGVÁLTOTTAK
MEGISMÉRIK AZOKAT,
AKIK A MEGFESZÍTETT
ÜDVÖZÍTŐRE TERELTÉK
A FIGYELMÜKET. MILY
BOLDOGAN BESZÉL-
GETNEK MAJD VELÜK!

nyan már meg is kereszteltek.

Könyvevangélista missziómunka Costinești-en

Andreea Cupa, a „Ștefan Demetrescu” Teológiai Líceum diákja így szólt hozzám a múlt nyáron zajló „Valdens diák” elnevezésű program végén: „Nekem nem volt elég ez az egyhetes missziómunka! Szeretném folytatni!” Így hát magammal vittem a tengerpartra. Elmondtam neki, hogy itt nehezebb dolga lesz, és a napi munkaprogram is hosszabb... de nem hátrált meg. Elszántan elkísért mindenhol, mind az ügyintézés alatt, mind pedig a missziómunka végzése közben.

A Costinești-en felállított standunk mellett megállt egy kislány az édesanyjával, és megkérdezte, hogy tudunk-e adni neki való könyvet ingyen. Andreea örömmel javasolta az *Újtestamentumot* és a *Jézus élete* című könyv rövidített változatát. Nagy örömet jelentett számunkra, hogy Nicoletát olvasni látjuk. Többször is visszatért a standhoz, és szívesen beszélgetett Andreeával. Arra gondolok, hogy hosszútávon biztosan nagy hatással lesz rá Isten Igéje! Noha a munka nem volt könnyű, Andreea elmondta, hogy az idén is szeretne részt venni a „Valdens diák” programban.

Két évvel ezelőtt találkoztam egy kislánnyal, aki megvásárolta dr. Ben Carson néhány könyvét. Amikor legutóbb meglátogattam őt, az édesanyja közölte, hogy a lány szeretné kiolvasni a Harry Potter-sorozatot. Figyelmeztetem, hogy nem a legheolyesebb dolog ezeknek a könyveknek az olvasása.

A kislány figyelmesen végighallgatott, miközben az édesanya, aki a közeli partszakaszon egy kis boltot üzemeltet, minden szavamat helyeselte. A tizenkét éves lánynak az olvasás a szenvedélye. A tengerparton töltött két hónap alatt is tíz könyvet olvasott ki. Látva az általa olvasott könyvek címeit, Lucian Cristescu *Nu e târziu niciodată. O călătorie între yoga și creștinism* (Sosem késő! Utazás a jóga és a kereszténység között) című könyvét ajánlottam. Örömmel fogadta: „Alig várom, hogy elolvassam!” – mondta. A húga a *Povestea lui George W. Carver* (George W. Carver története) című, gyermekeknek szóló könyvet választotta. Türelmetlenül várom, hogy idén nyáron újra meglátogassam őket, mert kíváncsi vagyok, hogy mi a véleményük a könyvekről. És szeretnék újabb címeket bemutatni nekik.

Gondviselésszerű találkozás

Hatalmas meglepetés volt számomra a Mihaelával való újbóli találkozásom, ami tulajdonképpen válasz volt egy imára. Már egy ideje látogatja a gyülekezetet, tanulmányozza a Bibliát, és szeretne megkeresztelkedni.

Hét évvel ezelőtt ismertem meg egy Bukarestben felállított standnál. Sokat beszélgettünk akkor, majd meghívtam a Labirint gyülekezetbe. A közösségben barátira lelt egy különleges testvérnőnk személyében, és időnként eljárt az istentiszteletre. Egy adott pillanatban azonban szeretett volna újból találkozni azzal a személlyel, aki őt az Adventista Egyházhoz irányította, és ezért a találkozóért kezdett el imádkozni. Isten gondoskodott arról, hogy a Sola Scriptura székelyén találkozzunk. Hatalmas öröm volt számomra, hogy ez megvalósulhatott. Azonnal elismerte, hogy a találkozásunk Isten válasza volt az imájára. Eszembe jutott Ellen White egyik gondolata, amely az üdvözültek és az őket a Megváltóhoz vezető személyek találkozásáról szól:

„A megváltottak megismerik azokat, akik a megfeszített Üdvözítőre terelték a figyelmüket. Mily boldogan beszélgetnek majd velük! »Bűnben éltem – mondják majd –, Isten és remény nélkül a világban, de te eljöttél, felhívtad a figyelmemet az Üdvözítőnkre, egyedüli reményünkre.« Milyen hallatlan örvendezés lesz ott, amikor a megváltottak összetalálkoznak, és üdvözlik azokat, akik felelősnek tartották értük magukat!” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, 6. köt., 311–312. o.). ■

Laura Vațe, könyvevangélista vezető,
Munténiai Egyhásterület

PÁL ATHÉNBAN, A HÉT DOMBRA ÉPÍTETT VÁROSBAN

Macedóniai misszióútja után Pál az ókori civilizáció és filozófia bölcsője, Athén felé indult. Azt tervezte, hogy Athén befolyása révén az igazságot eljuttatja az akkori civilizált világba. Mint a kor minden tudósa, valószínűleg Pál is a saját szemével akarta látni a világ kulturális központját, amelyről a társzusi iskolákban tanult. Végül megérkezett a hét dombra épített városba. Nem Rómába, ahová csak később jutott el, hanem Athénba. Mint Rómát, ezt a csodálatos várost is hét dombra építették. Hozzánk hasonló ember volt, aki élénk érdeklődést tanúsított a tudomány és a kultúra iránt, és aki tudta, hogy sosem juthat el a teljes ismeretre. Minél többet tanult, annál inkább igazolta Szókratész paradoxonát, mely szerint: „Tudom, hogy semmit sem tudok, de még ezt sem tudom biztosan.” Miután a damaszkuszi úton találkozott Krisztussal, Pál leghőbb vágya volt megismerni Jézust, és ez túlmutatott az emberi ismeret horizontján: „Hogy megismerjem Őt, és az Ő feltámadásának erejét, és az Ő szenvedéseiben való részesülésemet, hasonlóvá lévén az ő halálához” (Fil 3:10). Legfontosabb célja az volt, hogy az evangélium eljusson minden emberhez „az ég alatt” (Kol 1:23). Amikor 49–50-ben ellátogatott Athénba, a civilizáció bölcsőjének számító város mögött már több ezer éves történelem állt.

Athén nagyjából 5000–6000 éve számít lakott területnek. Első görög lakói az Akropolisz-hegy körül telepedtek le. A mükénéi civilizáció idején (Kr. e. XVI–XII. sz.) az Akropolisz-hegyet falakkal erősítették meg, így tették biztonságosabbá a királyi palotát. Thészeusz király (Kr. e. VIII. sz.) államvárost alapított, amely az Attika-félsziget összes települését uralma alá vonta. A Kr. e. VII. században a hatalom az arisztokrácia kezébe került, majd Kr. e. 624-ben Drakón, görög törvényhozó első ízben adott ki írott törvényeket.

Az ókori görögök azt állították, hogy az arisztokraták mennyei eredetűek, az istenek fiai. Ezért is birtokoltak hatalmas területeket. Kr. e. 594-ben az athéniak felhatalmazták Szolónt, a hét görög bölcs egyikét új törvények megalkotására, aki plutokrata és oligarcha törvényeket adott ki, melyek szerint a polgárok státuszát és kötelességeit a jövedelmük alapján határozták meg. Peiszisztratosz Kr. e. 561–560-ban az alacsonyabb osztálybeli athéniak élén türannuszi uralmat állított fel. Elnyomó rendszerét a fiai 510-ig tartották fenn. Ez idő alatt a városban

számos remek szobrot és szentélyt építettek, és ugyancsak ebben az időben írta Homérosz is a műveit. Ekkortól tartották a panathéni játékokat, és vezették be Dionüszosz imádatát, aminek eredményeképpen hamarosan megszülettek az első színdarabok is.

Kr. e. 508-ban a Kleiszthész által bevezetett reformok nyomán alakult ki a demokratikus politikai rendszer. Kr. e. 490 és 480 között az athéniak keményen ellenálltak a várost ostromló perzsáknak. A csaták során Athénban két ízben is tűzvész pusztított. Themisztoklész kezdeményezésére újjáépítették a várost, amely tengeri hatalommá lépett elő, 478-ban pedig lefektették a Déloszi Szövetség alapjait, azzal a céllal, hogy megvédjék magukat a perzsa hadjáratoktól. A szövetségen belül Athén vezető szerepet töltött be.

Periklész uralkodásának idején a város az aranykorát élte. Ebben a demokratikus időszakban felvirágozott az értelmiség és a művészet. Ilyen körülmények között egyáltalán ki számíthatott arra, hogy hamarosan kitor a peloponnészoszi háború? A 431-ben kirobbant hadi konfliktus nyomán kettészakadt az ország: Athén és Spárta

**MINDENÜTT
AZ EVANGÉLIUM
DANIEL
NIŢULESCU**

**PÁL APOSTOL TERVE
AZ VOLT, HOGY ATHÉN
BEFOLYÁSA RÉVÉN
ELJUTTATJA AZ IGAZSÁGOT
AZ AKKORI CIVILIZÁLT VILÁGBA.**

különvált egymástól. Athén Kr. e. 404-ben végleg elesett, és ettől kezdve folyamatosan hanyatlott. Kr. e. 338-ban II. Fülöp uralma alá került, később pedig Makedón Nagy Sándor vette át a hatalmat. A császár nagy tisztelettel adózott az athéni kultúrának. Athén a Kr. e. II. században végül Róma fennhatósága alá került.

Pál idejében Athén bizonyára már nem volt ugyanaz a virágzó város, mint korábban, viszont a szemet gyönyörködtető szobrok és műalkotások valamicskét még mindig megőriztek a város néhai csillogásából. Még ma is számos restaurált szobor tekinthető meg úgy, mint Pál idejében, amikor az apostol lelke „háborgott”, látva azokat: „Athénben pedig, mikor azokat várja Pál, lelke háborg vala ő benne, látván, hogy a város bálványokkal van tele. Vetekedik vala azért a zsinagógában a zsidókkal és az istenfélő emberekkel, és a piacon mindennap azokkal, akiket előtalált” (Csel 17:16-17).

A propülaiaiak – díszes templomi bejáratok

Kr. e. 437–432 között Mneszikhész műépítész a perzsák fölött aratott győzelem emlékére jón stílusú propülaiait építtet az Akropolisz nyugati bejáratához.

A propülaia díszes templomi bejárat, de palotákhoz is építettek ilyen, akár több helyiségből álló bejárásokat, amelyeket kapuk, lépcsők vagy portikusok kötöttek össze egymással. Itt pihentek meg a Veszta szüzek és a papok az istenek tiszteletére megtartott szertartásaik előtt. A propülaia tehát grádicsokkal és fedéllel ellátott bejárat, amolyan kapualj, ahol az ember parányinak érezhette magát, amikor megpillantotta a pompás templomot. A bejárat készítette fel az embereket az istenek előtti hódolatra. Képzeljétek el, hogyan reagálhatott Pál, amikor megpillantotta Parthenón templomát, az Erekhtheion szentélyt vagy Nike Athéné szobrát. Ugyanaz az érzés ke-

rít ma is hatalmába, amikor hatalmas európai székesegyházakat látogatunk meg. Pál azonban nemcsak csodálatot érzett, hanem döbbenetet és felháborodást is.

Parthenón temploma

A propülaia lépcsőin haladva, jobbról feltűnik Parthenón lenyűgöző temploma, az athéni demokrácia jelképe, amelyet Kr. e. 447 és 432 között építettek. Az Akropolisz legfontosabb temploma akkor és most is uralja az athéni horizontot. A *parthenos* görög szó jelentése „szűz”, ami természetesen Athénére utal, de ugyanakkor a szüzeknek épített lakosztályokra is. A templom pentelikoni márványból készült dór és jón stílusban, és a híres Pheidiasz szobrai díszítik. A tehetséges művész a Parthenónban található Athéné szobrot elefántcsontból és 1100 kg aranyból alkotta meg. A 12 méter magas alkotást a panathéni játékok idején körmenetre kihozták a templomból.

Athéné kultusza nagyon fontos volt a görögök számára. A játékokat is Athéné tiszteletére szervezték, amelyek során atlétikai versenyeket és pompás körmeneteket is tartottak, a fesztivál csúcspontjaként pedig áldozatokat mutattak be. Az Erekhtheion szentély előtt álló oltáron száz ökröt áldoztak fel, a húst pedig a játékok ideje alatt elfogyasztották. Az utolsó napon Pallasz Athénének, a város védőszentjének (pontosabban a fából készült szobornak) szenteltek oda egy az athéni nők („peoplos”) által szőtt különleges köntöst. Ez a szobor Erekhtheion templomában állt, egyik másolata az Egyesült Államokban, a Tennessee állambeli Nashville-ben, a Centennial Parkban található.

A szentély a finoman kidolgozott részleteknek és íveknek köszönhetően inkább szobornak, mint épületnek tűnik. Tervezői a rávetülő fénysugarakat kihasználva aknázták ki a márvány különböző erezeinek fényhatásait, aminek köszönhetően egyféle optikai illúziót keltenek. Noha az avatatlan szem egyenesnek érzékeli, a templom vonalai valójában íveltek. Az oszlopok a talpzatuknál vastagok, felfele pedig elvékonyodnak. A díszes templom építéséhez 60 000 tonna pentelikoni márványt használtak fel. Pentelikon egy kisebb helység Athén szomszédságában, a Lycabettus-hegy mellett. A negyedik kereszties hadjárat (1202–1204) után katolikus templommá szentelték. Ebben az időben néhány változtatáson esett át, hogy valódi templomi formát nyerjen. Az oltárt a keleti oldalra költöztették, a bejárat pedig a nyugati oldalra került. Később, az oszmán uralom idején mecsetként szolgált. Amikor 1687-ben a velencei hadsereg megtámadta az Akropoliszban állomásozó oszmán sereget, a csatában felrobbant a Parthenónban tárolt puskapor, és szinte teljesen romba döntötte ezt a csodálatos építményt.

A függetlenségi háborúban (1821–1829) a törökök lerombolták az oszlopokat és a templom híres szobrait, hogy kinyerjék az oszlopok és szobrok alkotóelemeit összetartó ólmot. De mit kezdtek a szobrokban és oszlo-

pokban található ólommal? Lőszert, golyót készítettek belőle. Ekkor a görögök tűzszünetet rendeltek el, puska-golyókat adtak a törököknek, utána pedig újból csata-rendbe vonultak. A Parthenón 1987 óta az UNESCO világörökségének része.

Erekhtheion temploma

A Parthenontól északra épült fel Erekhtheion temploma Kr. e. 421. és 406. között. A Parthenonnal átellenben levő propüleión átjutva egy kisebb templom tűnik fel: az Erekhtheion. A jón stílusban épült szentélyt a város dicső múltjával kapcsolatos istenségeknek szentelték. A déli homlokzat kariatidái méltósággal tartják vállukon az építményt. Athénban ezek a kariatidák a legszebb arcú szobrok. Az Akropolisz déli lejtőjén, alig valamivel magasabban a déli kapu fölött, az Akropolisz-hegy fenyőfái közt jobb oldalon látható Dionüszosz szentélye és színháza, ahol az ókor legjelentősebb drámáit játszották. Pál idejére már újjáépítették a hatalmas épületek java részét, amelyeket Sulla, római helytartó idejében leromboltak. A Dionüszosz-színház közvetlen közelében álló Periklész híres Odeon színháza is hasonló pusztítás áldozatává vált, Pál idejére azonban már valószínűleg helyreállították. A közelben található a gyógyító isten, Aszklépiosz szentélye is. Pál korában még nem létezett Herodes Atticus színháza, a híres Athéni Fesztivál évenkénti színhelye, mivel azt majd csak a Kr. u. II. században építették fel.

A Szentírás nem számol be arról, hogy Pál meglátogatta volna az Akropoliszt, de nehéz elképzelni, hogy ha már prédikált az Areopáguson, amely az Akropolisz közvetlen közelében volt, nem látogatta meg a fent említett templomokat. Az agorából feljuthatott az Akropoliszra, és az ott látott istenségek szobrai láttán „háborog vala az ő lelke”. A nyugati oldalon bizonyára megpillantotta Zeusz és Apollón szobrait. Tekintete megakadt Héphaisztosz (a tűz és a fémek istene) és Athéné (a kézművesek védőszentje) szobrán, vagy az attikai hősök tiszteletére emelt Arész-szobron (a háború istene).

Az agora déli oldalát a Kr. e. II. században készült oszlopcsarnok, az esküdtbíróság, a Héliáia, és a Peizisztratosz idejében épült Enneakrounos-kút uralja. A keleti oldalon áll a Sztoa Attalosz (Attalosz piaccsarnoka), amelyet II. Attalosz, pergámoszi uralkodó építtetett Kr. e. 150-ben, ma pedig a múzeum agorájaként szolgál. Az oszlopcsarnok előtt egy a szónokoknak készült emelvény található, valamint II. Attalosz bronzból készült szobra.

A piactér legdélibb épülete a Kr. e. 460-ban épült Sztoa Poikilé, amelyet a kór leghíresebb freskói díszítettek. A III. századtól kezdődően ez a piaccsarnok szolgált az ókori görög filozófus, Zénón híveinek találkozóhelyül. Ezek a filozófusok a „sztoa” kifejezésből eredően kapták a „sztoikus” megnevezést. Mivel az Apostolok cselekedete című bibliai könyv leírja, hogy Pál elbeszélgetett az athéni filozófusokkal, helyénvaló azt feltételez-

nünk, hogy a beszélgetéseknek a Sztoa Poikilé adott otthont. „Némelyek pedig az epikureus és sztoikus filozófusok közül összeakadtak ő velem. És némelyek mondanak: Mit akarhat ez a csacsogó mondani? Mások meg: Idegen istenségek hirdetőjének látszik. Mivelhogy a Jézust és a feltámadást hirdeti vala nekik” (Csel 17:18).

Pál prédikál az Areopáguson

A kereszt fogalma miatt – ami a görögök számára boldonságnak tűnt (1Kor 1:23) – az epikureus és sztoikus filozófusok, költők, tudósok és bölcsek nem értették meg Pál üzenetét, mégis meghívták, hogy mutassa be furcsa tanait: „És megragadván őt, az Areopágusra vivék, ezt mondván: Vajon megérthetjük-e, mi az az új tudomány, melyet te hirdetsz? Mert valami idegen dolgokat beszélsz a mi füleinknek: meg akarjuk azért érteni, mik lehetnek ezek. Az athéniak pedig mindnyájan és az ott lakó jövevények semmi másban nem valának foglalatosságok, mint valami újságnak beszélésében és hallgatásában” (Csel 17:19-21). Athén az a város volt, ahol annak idején a filozófusok és a retorika nagymesterei értelmiségi magasságokban szárnyalva vitattak meg mindent, ami a gondolkodás „tözsdéjén” témaként feltűnt. Pált is azért vitték az Areopágusra, hogy részletesen beszéljen nekik prédikációs témáiról.

Az athéni Areopágus 115 méter magas domb, közvetlenül az Akropolisz nyugati oldalán. Athénban a legszembetűnőbb helynek tekintették. Ez a szikla volt az Areopágusi Tanács, a legfelsőbb bíróság és az athéni törvényhozás székhelye. Lentről nézve nehezen meghatározható, hatalmas kötémbnek tűnik. Megnevezésének (*Areos Pagos*) közvetlen fordítása „Arész vagy Mars dombja” (a görögök számára Arész, a rómaiak számára Mars volt a háború istene), viszont vannak történészek és nyelvészek, akik szerint a legáltalósabb megnevezés a „Nyomorúságok dombja”, mivel itt mondták ki a gyilkosok fölött hozott ítéleteket. A hagyomány szerint az istenek ezen a sziklán ítélték el Arészt egy feltételezett gyilkosságért. A Kr. e. VII. században az Areopáguson székelő intézmény még több hatalmat kapott, ami politikai befolyást is jelent. Idővel a Nemzetgyűlés korlátozta a hatáskörét, ezért csak büntetőbíróként működött tovább, és főleg hazaárulással, gyilkosságokkal, az olajfa ültetvények felgyújtásával és vallással kapcsolatos ügyekkel foglalkozott. Tagjai általában idősebb férfiak voltak, akik korábban legalább arkhóni pozíciót töltöttek be. Általában szabadtéren elhelyezett, kőből faragott székeken ülve hozták az ítéleteket.

Az Areopágus homlokzatán, a turisták által használt lépcsők közelében egy fémlap áll, amelyre görög nyelven be van vésvé Pál apostolnak a Cselekedetek 17:15-34 verseiben leírt prédikációja. Minden év június 29-én tartják az Areopágus Fesztivált Szent Pál és Szent Péter tiszteletére. Egyes skolasztikusok kétségbe vonják Pál szerzői

minőségét a Cselekedetek 17. fejezetét illetően, szerintük inkább Lukács doktor a prédikáció szerzője. Azzal érvelnek, hogy a beszéd tele van a görög kozmogóniából származó tanításokkal. Csakhogy tudósként Pál jól ismerte a görög kultúrát és filozófiát, és kiváló szónokként jól alkalmazta az ókori, klasszikus hagyományok és retorika eszközeit.

Pált a felszólalása előtt a görög filozófusok figyelmeztették, hogy vigyázzon, nehogy Szókratész sorsára jusson, aki idegen isteneket mutatott be, ezért végül halállal kellett lakolnia. Pál előbb a paripatetikus iskolák tanítóihoz hasonlóan körbesétált, majd kellő fondorlattal elkezdte a prédikációját, amelyet egy ismeretlen istennek szentelt oltárral hozott összefüggésbe: „Előállván pedig Pál az Areopágusnak közepette, monda: Athéni férfiak, minden tekintetben nagyon istenfélőknek látlak titeket. Mert mikor bejárom és szemlélem a ti szentélyeiteket, találkozám egy oltárral is, melyre ez vala ráírva: Ismeretlen Istennek. Akit azért ti nem ismerve tiszteltek, azt hirdetem én néktek. Az Isten, aki teremtette a világot és mindazt, ami abban van, mivelhogy ő mennynek és földnek ura, kézzel csinált templomokban nem lakik. Sem embereknek kezeitől nem tisztelgetik, mintha valami nélkül szűkölködnék, holott ő ad mindeneknek életet, lehetet és mindent; és az egész emberi nemzetséget egy vérből teremtette, hogy lakozzanak a földnek egész színén, meghatározván eleve rendelt idejüket és lakásuknak határait; hogy keressék az Urat, ha talán kitapogathatnák őt és megtalálhatnák, jóllehet bizony nincs messze egyikőnktől sem: mert ő benne élünk, mozgunk és vagyunk; miképpen a költőitek közül is mondták némelyek: mert az ő nemzetsége is vagyunk. Mivelhogy azért az Istennek nemzetsége vagyunk, nem kell azt gondolnunk, hogy aranyhoz, vagy ezüsthöz, vagy kőhöz, emberi mesterség és kitalálás faragványához hasonlatos az istenség. E tudatlanságnak idejét azért elnézvén az Isten, mostan parancsolja az embereknek, mindenkinek mindenütt, hogy térjenek meg: mivelhogy rendelt egy napot, melyen megítéli majd a föld kerekességét igazságban egy férfiu által, kit arra rendelt; bizonyoságot tévén mindenkinek, azáltal, hogy feltámasztá őt halottaiból. Mikor pedig a halottak feltámaszásáról hallottak, némelyek gúnyolódtak; mások pedig mondának: majd még meghallgattunk téged efelől. És ilyen módon Pál kiméne azok közül. Némely férfiak azonban csatlakozván ő hozzá, hívének; ezek között az areopágita Dienes is, és egy Damaris nevű asszony, és mások ő velük” (Csel 17:22-34).

Bár az archeológusok nem találták meg az ismeretlen Isten szentélyét, a II. században élt görög történész, Pauszanasz pireuszi útleírásaiban arról számol be, hogy látta ezt a szentélyt. A kései ókorban megszokott dolognak számított, hogy egyesek ismeretlen istenségeket imádtak, mert a hiedelem miatt attól féltek, nehogy egyet is kifelejtssenek a főbb istenségek közül.

Pál prédikációja az Areopáguson nem ért el olyan hatást, mint más görög városokban elhangzó beszédei. Az athéniak előzékenységből meghallgatták, de azonnal elillant az érdeklődésük, amint Krisztus és a holtak feltámaszásáról kezdett beszélni. Az új tanítások nem egyeztek meg a világról alkotott görög felfogással. A görög logika a megcáfolhatatlan érvek sokaságára és a kézzelfogható bizonyítékokra épült: „Az, amit Pál apostol az athéni filozófusokkal való találkozásakor tapasztalt, tanulságul szolgál számunkra. Amikor az Areopáguson összegyűltek elé tárta az evangéliumot, logikára logikával, tudományra tudománnyal, filozófiára filozófiával válaszolt. Hallgatóinak legbölcsebbjei meglepődtek és megnémültek. Szavait nem lehetett kétségbe vonni. De igyekezete nem sok gyümölcsöt hozott. Kevesen fogadták el az evangéliumot. Pál ezentúl más munkamódszert alkalmazott. Kerülte az elméletek szövevényes érveit és megvitatását; egyszerű módon hívta fel az emberek figyelmét Krisztusra, mint a bűnösök Megváltójára” (Ellen G. White: *A nagy Orvos lábnyomán*, 214. o.).

Félbeszakították, és azt mondták neki, hogy máskor is szívesen látják. Nem részesült a legszívélyesebb fogadtatásban, de legalább nem üldözték el, és nem viszonyultak agresszíven hozzá. Emlékezzünk csak az efézusi ötvös, Demeter által szított lázadásra. Az Artemisz istennő temploma körül forgolódo kereskedők arra jutottak, hogy minél több ember fogadja el az új vallást, annál kevesebb megrendelőjük lesz. Ezért robbantották ki a népi lázadást.

Megjegyzendő, hogy a tanult emberek toleránsabbak másoknál. Ahol viszont kevés a tudás, ott nagyobb a zaj és az erőszak. Pál beszéde után páran mégis elfogadták a keresztes hitet: az areopágita Damaris és Dienes, aki a hagyomány szerint az athéni gyülekezet elöljárója lett, és az első század végén, Diocletianus császár uralkodásának idején mártírhalt. Dienesre Athén védőszentjeként emlékeznek minden év október 3-án.

El tudom képzelni, hogy Dienes számára nem volt egyszerű lemondani magas bírói tisztjéről, hogy követhesse a „trubadúr” Pált és Jézust Krisztust. Természetfölötti dolog ment végbe a szívében. Nem hiszem, hogy a megtérést követő években könnyű lett volna az élete. A szó szoros értelmében alászállt a szikláról a nehézségek közé, de Krisztus iránti szeretete átsegítette minden nehézségen.

Nincs tudomásunk arról, hogy mekkora volt az athéni gyülekezet. Pál apostol, Damaris és további „névtelenek” mellett az areopágita Dienes is el fogja majd nyerni a jutalmat attól, akit a görög filozófusok ismeretlen Istennek neveztek: „Végezetre eltétem nékem az igazság koronája, melyet megad nékem az Úr ama napon, az igaz Bíró; nemcsak nékem pedig, hanem mindazoknak is, akik vágyva várják az ő megjelenését” (2Tim 4:8). ■

A PÉLDÁZATOKRÓL

Minap olvastam Máté 13. fejezetét, ami egy hosszú, 58 versből álló rész. Az utolsó versen kívül, ahol Jézus názáreti látogatásáról olvashatunk – valamint arról, hogy hallgatói nem hittek benne (53-58. v.) –, a fejezet példázatok és a parabolákhoz tartozó magyarázatokat foglal magába. A legelső értelmezések a tanítványok azon kérdésére adott válaszként érkeztek, hogy miért beszél példázatokban (10-17. v.); a továbbiak pedig rámutatnak, hogy Jézus azért beszélt példázatokban a sokasághoz, hogy beteljesedjenek a róla szóló próféciaik (Zsolt 78:2).

Jézus magyarázatot adott a magvető, illetve a búza és a konkoly példázatára. Amikor az utolsó példázat elhangzása után megkérdezte a tanítványoktól, hogy mindent megértettek-e, a következőképpen válaszoltak: „Megértettük, Uram!” Látjátok, milyen jól magyarázott a Megváltó? Következésképpen így szólt: „Annakokáért minden írástudó, aki a mennyeknek országa felől megtanított, hasonlatos az olyan gazdához, aki őt és újat hoz elő az ő élestárából” (Mt 13:52). Itt egy újabb minipéldázatot tárt eléjük.

A 13. fejezet fontos példázatok mutat be:

(1) a magvető, (2) a konkoly, (3) a mustármag, (4) a kovász, (5) a szántóföldbe rejtett kincs, (6) az igazgyöngy és (7) a halászháló példázatát.

A hagyomány egységesnek tekinti a mustármag és a kovász példázatát, és hasonlóképpen kezeli a szántóföldbe rejtett kincs és az igazgyöngy példázatát is, mivel van némi hasonlóság közöttük. Visszaemlékszem, hogy gyermekkoromban volt egy bibliai tanulmány, aminek ez volt a címe: „Őt példázat a mennyek országáról.”

Hasonlóképpen tekinthetünk a magvető és a konkoly példázataira is, mivel mindkettőben a vetésről és a vetéssel járó bonyodalmakról van szó. Ami azonban a fejezetet illeti, én inkább félretekintem a hagyományt, és külön-külön vizsgálom őket, így hét különálló példázattal van dolgunk. Hát nem szebb így?

Más példázatokkal együtt ezek a parabolák is Jézus prédikációinak igazgyöngyei, melyek révén úgy tanította az embereket „mint akinek hatalma van, és nem úgy, mint az írástudók” (Mt 7:29). A példázatokról részletes, mennyből származó magyarázatokat találunk a „Krisztus példázatai” című könyvben és más kiadványokban.

Itt viszont szeretném kiemelni, hogy nincs olyan példázat, aminek minden apró részlete alkalmazható lenne, ezért mindig a fő gondolatot kell követnünk, és a tanítás célját és központi értelmét figyelembe vennünk. Íme, két példa arra vonatkozóan, hogy miként kellene eljárjunk:

1. A szántóföldbe rejtett kincs példázatában a béres megtalálja a kincset, elmegy és mindenét eladja, hogy megvásárolja a földterületet. Tisztességtelen magatartás. Helyesebb lett volna, ha így szól a gazdához: „Uram, a földed kincset rejt!” Ehelyett megtartotta magának a titkot, mert nem a föld kellett neki, hanem a kincs, amiről azonban nem beszélt a tulajdonosnak. Vajon Jézus ezt a leckét akarta átadni az embereknek? Ilyen alattomos tettekre akarta biztatni őket? Határozottan állítom, hogy nem!

2. A halászháló példázatában a jó és hasznos halak végül kosarakba kerülve fejezik be az életüket, a haszontalan halakat pedig visszadobják a tengerbe. Nekik jobb sors jutott, mint azoknak, akik megfeleltek az elvárásoknak.

Bizonyára mindenki számára világos, hogy Jézus valami egészen mást akart hangsúlyozni. Az előbbi példázatnak az volt a tanulsága, hogy a földműves mindent képes megtenni, csak hogy megszerezze a kincset. A magyarázat pedig: a legnagyobb kincsnek, Krisztusnak és az Ő országának a megszerzése érdekében mindenről le kell mondanunk. Ő mondta: „Ezenképpen azért valaki közületek búcsút nem vesz minden javaitól, nem lehet az én tanítványom” (Lk 14:33). A halászháló példázatának lényege maga a szelekció, amire az evangélista is rámutat: „Így lesz a világ végén is: Eljönnek majd az angyalok, és kiválasztják a gonoszokat az igazak közül. És a tüzes kemencébe vetik őket; ott léssen sírás és fogcsikorgatás” (Mt 13:49-50).

A Szentlélek vezetéseért mondott buzgó ima és az elmélyült tanulmányozás segít megértenünk az Írásokat, mivel fentről jövő bölcsességre van szükségünk. Uram, add nekünk ezt a bölcsességet ma és mindenkor! Ámen! ■

**MEGÉRTENI
AZ IGÉT
STEFAN
RADU**

**A SZENTLÉ-
LEK VEZETÉSÉ-
ÉRT MONDOTT
BUZGÓ IMA ÉS
AZ ELMÉLYÜLT
TANULMÁNYO-
ZÁS SEGÍT MEG-
ÉRTENÜNK
AZ ÍRÁSOKAT.**

Dr. Ștefan Radu, nyugdíjas lelképásztor, a hittudományok doktora

MEGLEPETÉS-HÍRNÖKÖK

A globális helyzet egy ideje fokozatosan romlik, mintegy erősítve a paradoxont, miszerint a gazdasági és társadalmi fejlődés ellenére nőnek azok a biztonsági kockázatok, amelyek veszélyeztetik az emberi életet és a társadalmat. Minden történelmi kornak megvoltak a maga veszélyei.

Ma már mesterséges intelligencia, nanotechnológia, biotechnológia és egyéb kihívások okozta veszélyekről beszélünk, de olyan probléma is felmerül, amit már letűnt korok kérdésének hittünk. Egyre többet hallani medvetámadásokról, vagy egyéb, vadállatok okozta károkról.

Egy hegyi ösvényen történt a tragédia. Fiatal lányt szaggatott szét egy medve az egyik hegyi turista ösvényen, ami heves reakciókat váltott ki az emberekben. Egy biztos: a vadonban veszélyek leselkednek ránk. Egyetlen esemény darabokra törheti bennünk a civilizáció veszélyeitől megóvni képes hegyi képét. A hegyekhez való menekülés időszzerű kérdés, viszont olyan szigort és fizikai erőnlétet igényel, amilyennel kevesen rendelkeznek. Legtöbben közülünk azzal a felfogással nőttünk fel, hogy a megváltási terv végső szakaszában a hegyekbe fogunk menekülni, de hányan azok közül, akik abban reménykednek, hogy megérik ezeket az eseményeket, legalább időnként túráznak, hogy felmérjék erőnlétüket, nem beszélve a számos ve-

szély és kockázati tényező mérlegeléséről (vadállatok támadása, például). Az Ótestamentum úgy mutatja be a mező vadjait, mint amik az emberek erkölcsi romlása miatt adtak, büntetésképpen. Az éhségek, háborúk és betegségek mellett némely esetben a vadállatok voltak az Úr büntetéseinak ügynökei. „És rátok bocsátom a mezei vadakat, hogy megfosszanak titeket gyermekeitektől, kiirtsák barmaitokat, és elfogyasszanak titeket, hogy pusztákká legyenek a ti utaitok” (3Móz 26:22).

Mózes első könyvének 3. fejezetében le van írva, hogy egy állat képes volt megtámadni és tönkretenni az első embert, aki olyan képességekkel és erővel volt felruházva, amit mi még csak elképzelni sem tudunk. Talán könnyebben megértenénk a helyzetet, ha ez az ellentét az emberek elszaporodása után jelentkezett volna, vagy ha egy angyal jelent volna meg Évának, és kísértette volna meg őt. De még ha „mennyből való angyal hirdetne is néktek valamit azon kívül, amit néktek hirdettünk, legyen átok!” (Gal 1:8). Egy állat miként tudta rávenni az embert arra, hogy saját lelkiismeretével ellentétben cselekedjen? A világban megváltoztak a szerepkörök: az ember elvesztette uralmi helyzetét, és a teremtett környezethez viszonyítva – beleértve a körülötte élő állatokat is – kockázatos, sebezhető pozícióba süllyedt.

**EGY ÁLLAT MIKÉNT
TUDTA RÁVENNI
AZ EMBERT, HOGY
SAJÁT LELKIISME-
RETÉVEL ELLEN-
TÉBEN CSELEKED-
JEN? A VILÁGBAN
MEGVÁLTOZTAK
A SZEREPKÖRÖK:
AZ EMBER ELVESZ-
TETTE URALMI HELY-
ZETÉT, ÉS A TEREM-
TETT KÖRNYEZET-
HEZ VISZONYÍTVÁ
KOCKÁZATOS,
SEBEZHETŐ POZÍ-
CIÓBA SÜLLYEDT.**

Bátorsági teszt

A becsületesség egyik legszebb, legbeszédesebb szemléltetése az, ami Dániellel történt az oroszlánok vermében. Mivel ismerjük a végkifejletet, már meg sem próbáljuk átérezni az elítélt rémületét, akit hamarosan a vérszomjas vadállatok közé vetnek. A veszélyes helyzetből Dániel épségben került ki, ami igazolja, hogy az állatvilág Isten irányítása alatt áll, illetve az ember és a vadállatok kapcsolata helyreállítható arra a kezdeti szintre, amikor még az ember uralkodott a teremtett világ fölött.

Dániel életben maradása arra is utal, hogy az ember és az állat csatározása még nem ért véget. A római arénák később gladiátorok és vadállatok közt dúló véres csatáknak adtak otthont, majd a római üldözés idején, a zsúfolt lelátók előtt a gladiátorok helyett a keresztényeknek kellett a vadállatok elé állniuk.

Meglepetés-ügynök

„És imé Isten embere jöve Júdából Béthelbe, az Úrnak intésére” (1Kir 13:1). A hírnöknek megtiltja az Úr, hogy küldetésének helyszínén bármit is egyen vagy igyon. Egy idős próféta azonban félrevezeti, s így végül áthágja a kapott parancsot. Hazafelé tartva találkozik egy oroszlánnal, és a vadállat megöli. Amikor a prófétának tudomására jut a tragédia, azonnal a helyszínre siet, „és megtalálá a holttestet az útfélre vetve, és a szamarat és az oroszlánt a holttest mellett állva. Az oroszlán nem evett a holtból, és a szamarat sem tépte szét” (1Kir 13:28). Ez a tény is az eset természetfölötti jellegét igazolja. Isten embere étkezvén vétkezett, az oroszlán viszont hallgatott az Úr parancsára, és nem evett a tetemből. Isten tervében az oroszlán lett a meglepetés-ügynök. Ha az utolsó ember is letér a helyes útról, Isten állatokat, sőt vadállatokat is fel tud használni.

Az eset után azonban nem következik be reform sem a király életében, sem a prófétai vagy papi rendben. Jeroboám bűne a törvénytelenység védjegyévé válik, és az északi országrész az asszírok kezébe esik. Az asszíroknak az volt a politikája, hogy a lázadások elkerülése és a térség stabilitása érdekében a leigázott népeket deportálták. Így jött létre Samária, ahol újból megjelentek az oroszlánok, és a vadállatok immár sokkal nagyobb léptékben végezték el azt, ami Jeroboám idejében Isten emberével is történt. „A pogányok, akiket ide hoztál és Samaria városaiba telepítettél, nem tudják e föld Istene tiszteletének módját, azért oroszlánokat bocsátott az rájuk, amelyek megölik őket, mert nem tudják e föld Istene tiszteletének módját” (2Kir 17:26).

A XX. század elején az egyik indiai falu lakosait egy tigris tartotta rettegésben. A nagymacska nappal lesben állva figyelte az embereket. A kiválasztott személyt egészen az otthonáig követte, aztán éjszaka megtámadta a házat, és széttépte kiszemelt áldozatát. Noha mindenki próbált óvintézkedéseket tenni, mert nem lehetett tudni, ki lesz a következő áldozat, mégis mindig tragédiával végződött a tigris támadása.

Ez a furcsa viselkedés is mutatja, hogy az állatok képesek a természetüktől eltérő magatartást tanúsítani.

A szolgálat próbája

Dávid nagyon fontos pillanatban tűnik fel a nép életében. A filiszteusokkal vívott háború veszélybe sodorja a zsidók államiségét, mégsem kerül katoná, aki legyőzné Góliátot. Dávid mindenáron harcolni akar, ám itt nem csak az ő sorsa a tét, hanem az egész népé. Ahhoz, hogy meg tudja győzni a királyt arról, hogy nem pusztá fiatalos lelkesedés vezérli, beszél Saulnak harcos és vezetői képességeiről. Őt a vadállatokkal vívott küzdelmei készítették fel a komoly, fegyveres csatára. Dávid esete emlékeztet a Nagy Sándoréra, a történelem egyedi személyiségére. Atyjának, II. Philipposz makedón királynak sikerült uralma alá hajtania Görögországot, és abban reménykedett, hogy a különböző városokat egy konföderáció égisze alatt egyesítheti. Álmat nem sikerült valóra váltania, viszont a fiának, Nagy Sándornak tetszett az ötlet. Mielőtt nagy hadvezérként a történelem színpadára lépett volna, előbb egy nehezen betörhető ló nyergébe pattant. A lovat senki sem tudta megzabolázni, de Sándor rájött, hogy az állat fél az árnyéktól. Végül sikerült betörnie apja lovát, aki immár megértette, hogy a fia az egész világot uralma alá fogja hajtani. Aki sikeresen ellenőrzése alá vonja az állatvilágot, annak minden esélye megvan arra, hogy emberek fölött is uralkodjon.

Az evangélium kezdete

Márk evangélista az Úr földi munkássága kezdetének egy különös jelenetét mutatja be. A többi evangélistával ellentétben arról is beszámol, hogy Jézus „vad állatokkal vala együtt; és az angyalok szolgálnak vala néki” (Mk 1:13). Erről többet nem tudunk meg, viszont az Ótestamentum alapján megérthetjük, hogy a vadállatok veszélyeztették

A KOCKÁZATOK TUDATOSÍTÁSA MUGUREL ASAFTETI

AZ ÁLLATVILÁG ISTEN IRÁNYÍTÁSA ALATT ÁLL. AZ EMBER ÉS A VADÁLLATOK KAPCSOLATA HELYREÁLLÍTHATÓ ARRRA A KEZDETI SZINTRE, AMIKOR MÉG AZ EMBER URALKODOTT A TEREMTETT VILÁG FÖLÖTT.

a Megváltó életét. Ha hozzáesszük még a negyvennapos, hosszú böjtöt, ami a túlélés határára sodorta a szervezetét, megérthetjük, hogy a vadállatok nemcsak holmi állatkerti látványosságként voltak jelen a pusztában. Az állatok elismerték a hatalmát, ami igazolja, hogy Jézus az új Ádám, akinek uralma az állatokra is kiterjed. Sőt, úgy tűnik, hogy az Urat könnyebben felismerték az állatok, mint az emberek, ahogy erről később maguk a tanítványok is beszámoltak: „Az övéi közé jöve, és az övéi nem fogadják be őt” (Jn 1:11). Ézsaiás próféta is hasonló szavakkal kezdi a könyvét: „Az ökör ismeri gazdáját, és a szamár az ő urának jászlát; Izráel nem ismeri, az én népem nem figyel real!” (Ézs 1:3).

Váratlan veszély

Hasonlóan meglepő eseményre került sor egy hozzánk közelebbi korszakban, Darwin úgynevezett tudományos utazásainak idején. Az igazán sokkoló felfedezést a brit tudós a Dél-Amerikához közeli Galápagos-szigeteken tette. Amerikát az európaiak fedezték fel, majd hódították meg, és ugyancsak Amerikában született meg az az elmélet is, amely alapjaiban rengette meg az étellel és természettel kapcsolatos felfogást. Darwin gondolkodásának alapja az volt, hogy az állatok – vad és kegyetlen viselkedésmódjuk ellenére – képesek alkalmazkodni az életterükhöz. Mindez azonban éles ellentétben áll a bibliai tanítással, mely szerint a jól szervezett világegyetemet az isteni gondviselés tartja ellenőrzése alatt.

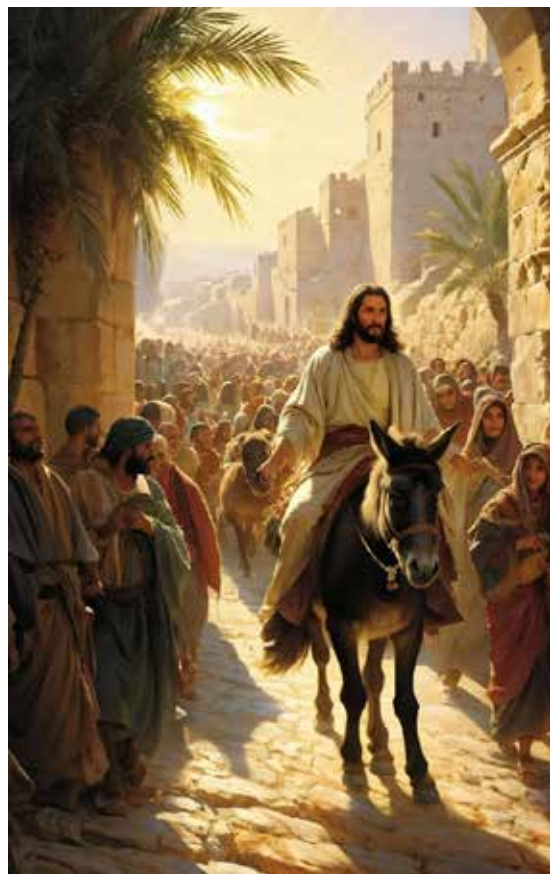
Darwin – ahogy a Megváltó is – különleges időt töltött a vadállatok társaságában, és mindketten sajtáságos módon nyilvánultak meg. Ádámhoz hasonlóan Darwin együttműködött az állatvilággal. Érdekes megfigyeléseket tett, amelyek addig elképzelhetetlen módon hatottak az emberi gondolkodásra. A természet Darwin által érzékelt realitásai azonban nincsenek összhangban a bibliai teremtéstörténettel, kizárják Istent a teremtésből, és megpróbálnak olyan természeti törvényszerűségeket megőrizni, amelyek a földi élőlények megjelenésének és evolúciós fejlődésének folyamatát uralhatták. Az evolucionizmus a filozófiának, a pszichológiának, az orvostudománynak, a közgazdaságnak, a szociológiának, a politikának és a XX–XXI. század vallásának alappillérvé válik. Az állatvilágra fókuszált megfigyelések tehát alapjaiban bolygatták meg az emberi gondolkodást, ami arra késztet bennünket, hogy inkább egy természetfeletti, vallással kapcsolatos beavatkozásra gondoljunk a Darwin elméjében, hasonlóan ahhoz, ami Évával is történt az Édenkertben.

Habár sokan hisznek a fejlődésben, egyetlen fajon belül sem lehet kimutatni az evolúciós változást. Az állatok és az ember által okozott szennvedést azonban mindenki láthatja.

Az állatok miatt felmerülő valós veszélyeken túl azonban a hitünket és az Istenről alkotott felfogásunkat leginkább az alakítja, ahogy a természetre és különösképpen az állatvilágra tekintünk. Miként a bárány a megbocsátás hírnöke volt, és a templomi szolgálatokban a kegyelemnek a bűnösre való áthelyezését jelképezte, úgy lehetnek a vadállatok is az isteni megtorlás hírnökei ítéletének végrehajtóiként.

Teremtőnk terve az, hogy a fájdalmas és tragikus eseményeken túl helyreállítsa a kapcsolatot az ember és az állatvilág között, függetlenül attól, hogy ez utóbbiak milyen tulajdonságokkal lettek felruházva. „A farkas és bárány együtt legelnek, az oroslán, mint az ökör, szalmát eszik, és a kígyónak por lesz az ő kenyere. Nem ártnak és nem pusztítanak sehol szentségemnek hegyén; így szól az Úr” (Ézs 65:25). ■

Mugurel Asaftei, a Moldovai Egyházterület titkára

AZ EGYHÁZ: SZERVEZET ÉS KÜLDETÉS (I)

Az egyház több mint szocializációs-kulturális tér, vagy társadalmi-gazdasági támogatói közeg, több mint egy hely, amit hetente meglátogatunk vigasztalódásért, lelkiismeretünk felébrésztéséért vagy elaltatásáért, esetleg egy egészséges ebéd elfogyasztásáért. De függetlenül attól, hogyan fogjuk fel az egyházat, nem működhet rend és szervezés nélkül. Még egy kirándulással egybevetett falatozáshoz is komoly szervezői munkát kellett végeznie Jézusnak a több ezer hallgatója körében, ami nélkül a tizenkét (egyelőre) diakónus nem teljesíthette volna a feladatát (Mk 6:39–40; Lk 9:14).

Jézus alapította és szervezte meg a menny országának küldetését. Mindaddig, míg kevés követője volt, nem volt szükség sokrétű rendszerre. Kíváncsiskodók hada kereste Őt különböző okok miatt, jöttek és mentek. A hálátlan kíváncsiak és haszonlesők voltak az elsők, akik elhagyták a Messiást, amikor királyi lakoma helyett üdvözítő áldozatot ajánlott fel nekik.

Követői közt azonban voltak igazi barátok is. Gyakran fogadták Őt vendégül egész házanépével. Nem rendelkeztek hivatalosan szülői vagy szponzori tisztséggel, viszont ajándékot kaptak a Lélektől, és amit tettek, szívből tették.

Ajándékok és szolgálatok

Isten szolgálatának ajándékai közvetlenül a Szentlélektől származnak – a szív és a természetes adottságok megszentelése, illetve új, természetfeletti képességek elnyerése által. Nem fogjuk összekeverni a szolgálatokat az ajándékokkal, ahogy a szervezetet sem a Lélek akarataival. De ha azt akarjuk, hogy a szervezet maximális hatékonyságról tegyen bizonyosságot, Isten ajándékai ne vesszenek kárba, és ne soroltassanak a tisztségek mögé, akkor az ajándékoknak és a szolgálatoknak úgy kell passzolniuk egymáshoz, mint kézhez a kesztyű.

Az Úr Jézus hatalmat adott az egyháznak az önszervezéshez, tiszteletben tartva a menny elveit és a missziós terület szükségleteit, a megígért Szentlélek vezetése alatt.¹ Emellett azonban ajándékokkal is elárasztotta az egyházat. Miután elsődlegesen *apostolokat* hívott el és képzett ki, Jézus megígérte, hogy nem csak *apostolokat* (Lk 11:49), hanem *prófétákat*, *bölcsöket* és *írástudókat* is (Mt 23:34) kiküld a világba a megváltás üzenetével.

Igaz, hogy az idők folyamán *hamis apostolok*², *hamis próféták*³, *hamis írástudók* (vö. Jer 8:8) és *hamis tanítók*⁴ is megjelentek, Jézus ígérete azonban az egyház által teljesedett be, és nem csupán egy nemzedék számára.

Az írástudók, a tanultak és a tanítók

Írástudónak⁵ nevezték abban a korban azt az embert, aki jártas volt a betűk világában, az olvasás és az írás szakértője volt, az írott dokumentumok megőrzésének és másolásának szakembere, szövegértelmező és magyarázó. Lévén, hogy a zsidó írástudók elsősorban a Szentírással foglalkoztak, az Újtestamentum szerzői a törvény – a Tóra vagy a Biblia – tanítóiként is utalnak rájuk.⁶ Következésképpen a kifejezés az írás szakértőire utalt, akik lehetek szerzők, fordítók, szerkesztők, könyvtárosok, bölcsészek, teológusok, tanárok, tanítók és az evangélium hirdetői.

Jézus nem nézte le az írástudói hivatást, valakiről azt is mondta, hogy közel van a mennyek országához (Mk 12:34). Megfedtte azokat az írástudókat, akik az emberi hatalmasságokat és azok hagyományait és véleményeit többre tartották Isten Igéjénél, és mint valami vakok, nem vettek tudomást a Messiásra vonatkozó jövendölésekről. De tévedéseik és méltatlan cselekedeteik ellenére Jézus tisztelte az írástudók mesterségét és pozícióját: „Az írástudók és a farizeusok a Mózes székében ülnek: Annakokáért amit parancsolnak néktek, mindazt megtartsátok és megcselekedjétek, de az ő cselekedeteik szerint ne cselekedjétek...” (Mt 23:2–3).

Bölcsnek (görög *sophós*) nevezték azt az embert, aki kitűnt az értelmi képességeivel, műszaki vagy művészi éleslátásával, lelki-erkölcsi mélységével. A bölcs/tanult minősítést gyakran társították az írástudói – a Szentírást tanító – foglalkozással, ahogy azt Jézus is sugallta⁷, és amire Pálnak a lelki ajándékokat összegző listája is utal. Ennek a lajstromnak a harmadik pozícióján a tanítók, az evangélisták (prédikátorok) és a lelkipásztorok szerepelnek (1Kor 12:28–29; Ef 4:11). Ezek az ajándékok azért vannak harmadikként említve, mivel ugyanahhoz a foglalkozási kategóriához tartoznak, amit napjainkban általánosan lelkipásztori szolgálatnak nevezünk.

**ISTENI
ÉPÍTÉSMÓD
FLORIN
LAIU**

**FÜGGETLENÜL ATTÓL,
HOGYAN FOGJUK FEL
AZ EGYHÁZAT, NEM
MŰKÖDHET REND ÉS
SZERVEZÉS NÉLKÜL.
MÉG EGY KIRÁNDU-
LÁSSAL EGYBEVE-
TETT FALATOZÁSHOZ
IS KOMOLY SZERVE-
ZŐI MUNKÁT KELLETT
VÉGEZNI JÉZUSNAK
A TÖBB EZER HALL-
GATÓJA KÖRÉBEN.**

A lelkipásztori szolgálat

Az ősegyházban a lelkipásztort *presbyteros*nak (idősnek, korban nagyobbak) vagy *episkopos*nak (felügyelőnek, pástornak) nevezték, az előbbit méltósági, az utóbbit pedig a felelősségi vonatkozásban⁸. Mivel e megnevezések jelentése megváltozott a történelmi egyházban, és a használata napjainkban megtévesztő lenne, ezért mellőzzük őket. Romániai egyházunkban a presbiter kifejezést nem az ókori vagy a kálvinista értelemben (lelkipásztor), és nem is a szó katolikus/ortodox jelentésében (pap), hanem gyülekezetvezetői értelemben használjuk, következésképpen a kifejezés nem anakronisztikus.

A *presbyteros* szó a zsidók zsinagógái és zsinati szervezetéből származik⁹, és megszokott módon a lelkipásztorok (püspökök) és a jeruzsálemi Jakab környezetében tevékenykedő tanácsosok megnevezésére használták (ők alkották az egyház „szénátusát”, vagyis a vének tanácsát). Ők vagy lelkipásztori feladatokat láttak el Jeruzsálemben és Júdeában, vagy jellegzetes egyházvezetői szolgálatot¹⁰ végeztek, vagy pedig mindkettőt.¹¹

A püspökök (lelkipásztorok) a helybéli keresztény közösségek vezetői voltak (Fil 1:1), Isten hírnökei az egyház számára (Jel 1:20). Több kis *eklé-*

zsia (gyülekezet) működött egy-egy várbán, főként magánházaknál. Nagyon valószínű, hogy éppen ezek a presbiter-püspökök voltak a gyülekezetek házigazdái.¹² Minden gyülekezetet presbiter vezetett (püspök, lelkipásztor), ezért élt több presbiter is egy-egy várbán (ApCsel 14:23). Azonban gyakran a vár teljes keresztény közösségét nevezték *eklézsiának*.¹³ A település presbiterait magába foglaló tanácsot *presbyterion*nak nevezték (presbitérium, vének tanácsa), akárcsak a zsidók szinédriumát.¹⁴ A presbiterek szerepe megegyezett a lelkészével és a püspökökével, lévén, hogy ugyanannak a szolgálatnak a megnevezései.

A presbiterek ima és kézzel való útján az egyház szolgálatára „szentelték fel” a többieket (1Tim 4:14); istentiszteleteket vezettek, prédikáltak és tanítottak (1Tim 5:17); a betegek őket hívták az olajjal való megkenetéshez, imádkozáshoz és lelki tanácsadáshoz (Jak 5:14–16); püspöki minőségükben pástrolták az egyházat (1Pt 5:1–2); az egyház kincstárából fizették őket, amely kincstárat egy püspök munkatárs igazgatta¹⁵; és lévén, hogy a munkájukból kifolyólag sebezhetőek voltak, az ellenük felhozott vádak csak törvényes és elégséges tanúk és bizonyítékok mellett fogadták el (1Tim 5:19–20).

**TÖBB KIS EKLÉZSIA
(GYÜLEKEZET)
MŰKÖDÖTT
EGY-EGY VÁRBAN,
FŐKÉNT MAGÁNHÁZAKNÁL. NAGYON
VALÓSZÍNŰ, HOGY
ÉPPEM EZEK
A PRESBITER-
PÜSPÖKÖK VOLTAK
A GYÜLEKEZETEK
HÁZIGAZDÁI.**

A püspök szerepe¹⁶ az volt, hogy pásztorolja és védje a híveket a tévelygéstől (ApCsel 20:28–29), amiből következik, hogy példaértékű keresztény tulajdonságai mellett tanult embernek, a könyvek ismerőjének is lennie kellett. A kor normái szerint tudnia kellett folyékonyan olvasni közönség előtt, kutatnia kellett a Szentírást, jó tanítónak (katekétának) és hitvédőnek (apologétának) kellett lennie, „atyának” (az egyház nevelőjének)¹⁷ és lelki tanácsadónak – a jézusi modell alapján (1Pt 2:25).

Ezeket a presbiter-püspököket – vagy legalábbis egyeseket közülük – vezetőkké nevezték ki (görög *egoúmenos*); a kifejezést valószínűleg a minden szintű püspökök megnevezésére használták (Zsid 13:7, 17, 24).

A *poimen* (pásztor) szót a görögök a vezető, főnök, király értelemben használták, ahogy az egész Közel-Keleten, a zsidókat is beleértve.¹⁸ Ezt a jelképes címet Jézus és az általa megbízott hűséges követők megnevezésére használták.¹⁹ Az Újtestamentumban ez a titulus az egyház tanítóit (Ef 4:11; 1Pt 2:25), valamint az apostolokat illeti meg (Jn 21:15–17).

Az egyház tanítójának lenni egy időben volt ajándék és szolgálat, de ahogy a prédikatori vagy evangelizatori feladat esetében, úgy az egyház tanítói feladatkörének esetében is a szolgálattelvő általában a püspök volt (1Tim 3:2). A püspök három fő feladata a következő volt: az evangelizálás, a pásztorlás és a tanítás (Ef 4:11).

Jóllehet a tanítói feladat utolsóként jelenik meg a lelkipásztori szolgálat feladatai között, nem jelenti azt, hogy kevésbé fontos lenne. Az egyház pásztorlásában lényeges szerepet játszik a tanítás. Jézus, aki „a mi vallásunk apostola” (Zsid 3:1), az evangélium nagy prédikátora (Mt 4:23; Mk 1:14; Lk 8:1; 20:1), „a lelkek pásztorja és felvigyázója” (1Pt 2:25), „Istentől jött tanító” is (Jn 3:2; 13:13–14). Még az ellenfelei is elismerték ezt a minőségét (Mk 12:19), és a világ úgy közeledett hozzá, mint tanítóhoz: *Rabbi* vagy *Rabbuni* (azaz: „Mester! Én Uram!”)²⁰, annak ellenére, hogy köztudott volt: még elemi iskolába sem járt, nemhogy rab-biképző kurzusokra (Jn 7:15).

Jézus tanítványai Mesterükhöz hasonlóan *bölcsökké* (Róm 1:14; 1Kor 6:5; Jak 3:13, 17; Dán 12:3), *írástudókká* (Mt 13:52; 23:34) és *tanítókká* (Mt 28:19–20; Zsid 5:12) váltak. Az egyház tanítójaként a püspöket *katekétának* is nevezték, a tőle tanulókat *katekuméneknek*, a hívők keresztény doktrínában való kiképzését pedig *katekizmusnak*.²¹

A pásztorlás magába foglalja tehát a hívők tanítását, vagyis az Első Szövetség doktrínájában és

az apostolok által közvetített hitelvekben való kiképzését, amit Pál „egészséges tudománynak” nevez.²² A pásztorlás azonban több mint tanítás: gondoskodást és felelősségvállalást is feltételez a tanító részéről minden a gondjaira bízott lélek állapotát és sorsát illetően²³. A lelkipásztor továbbá bátorítja a híveket, hogy használják és fejlesz- szék az Isten által kapott ajándékokat.

Más szavakkal, a „lelkek igazi püspökét” jobban vonzza a pásztorlás szenvedélye, mint maga a szószék (ld. 1Pt 2:25). A szószéket, ahonnan a püspök tanított, az első századokban tanítói székeknek, azaz *kathedrának* nevezték, Mózes székének analógiájaként a zsinagógában (Mt 23:2). Innen származik a „püspöki katedra” és a „katedrális” szó (nagy templom, püspöki „székhely”).

Evangelisták

Az Újtestamentum nyelvezetéből kiindulva az evangélista evangelizációs célok által ösztönzött, az isteni kegyelem által felhatalmazott püspök (lelkipásztor). Egyébként az efézusi püspökök püspökeként Timótheus nemcsak adminisztratív, pásztori, profetikus és apologetikai útmutatásokat kap Pál apostoltól, hanem buzdítást is, hogy „az evangélista munkáját cselekedje” (2Tim 4:5). Az evangélisták a pásztorok előtt vannak megemlítve a felsorolásban, a pásztorok pedig a tanítók előtt (Ef 4:11). Az evangelizációnak jobban lázba kell hoznia a püspököt, mint a lelkeszi munka. Jézus a példakép minden evangélista számára.²⁴

Az evangélista szolgálat – az evangélium hirdetésének, prédikálásának munkája – tulajdonképpen a püspök, azaz a lelkipásztor feladata volt (2Tim 1:8; 4:5).

Mivel az evangélium prédikálása volt az egyház elsődleges feladata²⁵, a püspököt (ahogy az apostolt is) *keryx*-nek (prédikátornak, hirdetőnek, bemondónak) is kinevezték, ahonnan a *ke-rygma* szó is származik („hirdetés”, „proklamálás”)²⁶. Az evangelizálás a gyülekezet pásztorolása és a tanítás előtt áll a fontossági sorrendben. A tanító szerepét más helyütt hangsúlyozza az Újszövetség (1Tim 5:17). Ugyanakkor azonban az apostolok amiatt panaszkodtak, hogy több volt a tanító, mint az igazi „szülő” és evangélista (1Kor 4:15; Jak 3:1).

Habár az evangélista szolgálat – az evangélium hirdetésének, prédikálásának szolgálata – volt a püspök elsőrendű feladata (2Tim 1:8; 4:5), megtörtént, hogy a szerényebb szolgálatokat lelkiismeretesen végző diakónusok magasabb rendű feladatokat végeztek, ahogy István és Filep is kitűnt az evangélium védelmében és hirdetésében²⁷.

JÖLLEHET A TANÍTÓI FELADAT UTOLSÓKÉNT JELENIK MEG A LELEKIPÁSZTORI SZOLGÁLAT FELADATAI KÖZÖTT, NEM JELENTI AZT, HOGY KEVÉSBÉ FONTOS LENNE. AZ EGYHÁZ PÁSZTOROLÁSÁBAN LÉNYEGES SZEREPET JÁTSZIK A TANÍTÁS.

MIKÖZBEN AZ EGYHÁZBAN LÉNYEGES ELV AZ EMBERI ÉS TESTVÉRI EGYENLŐSÉG, NYILVÁNVÁLÓ, HOGY AZ AJÁNDÉKOK ÉS SZOLGÁLATOK FONTOSSÁGUKAT TEKINTVE NEM LEHETNEK EGYENLŐEK. A BIBLIA RÁMUTAT AZ EGYHÁZI AJÁNDÉKOK ÉS SZOLGÁLATOK HIERARCHIÁJÁRA.

A diakónusok a püspökök segédei voltak az ősegyházban, és nem csodálkozunk azon, hogy ahol a püspök példája és bátorsága révén bizonyított, hogy képes az evangélista munka végzésére, ott a diakónusai is arra törekedtek, hogy önmagukat meghaladva evangélistaként is teljesítsenek.

Laikusok is prédikálták az evangéliumot (ApCsel 11:20; Fil 1:7, 27), és akik teljesen elkötelezték magukat ennek a munkának, az egyház elismerését és támogatását élvezték, akárcsak a lelkészek (1Kor 9:14). Sőt, asszonyok is részt vettek az evangelizációs munkában, abban a mértékben, amelyben a kor előítéletekkel teli társadalmat megengedte: támogatócsoport tagjaként (Fil 4:3) vagy prédikátorfeleségként.²⁸

Az Úr Jézus Krisztus bátorította a tanítványait (a jövődöbéli apostolokat), hogy imában kérjék Istent, küldjön több „aratót” az evangélium egyre nagyobb aratási munkájába. Hogyan másként teljesedett volna Jézus ígérete, miszerint még ugyanannak a nemzedéknek az idején vissza fog jönni (Mt 16:27–28; 24:34), „és az Isten országának ez az evangéliuma hirdettetik majd az egész világon, bizonyosságul minden népnek” (Mt 24:14)? Másképp hogy lehetne siettetni az Úr napjának eljövételét? (2Pt 3:12).

„ELŐSZÖR APOSTOLOKUL”

Ajándékok és szolgálatok hierarchiája

Az első részben a küldetésorientált apostoli egyház szervezeti felépítését vizsgáltuk meg. Miközben az egyházban lényeges elv az emberi és testvéri egyenlőség, nyilvánvaló, hogy az ajándékok és szolgálatok a fontosságukat tekintve nem lehetnek egyenlők. A Biblia rámutat az egyházi ajándékok és szolgálatok hierarchiájára: „először”, „másodszor”, „harmadszor”, „azután”, „aztán” (1Kor 12:28–29; Ef 4:11).

Például, a prófétaság ajándéka a legtöbb ajándékhoz/karizmához viszonyítva magasabb rendű (1Kor 12:31; 14:1), az evangélium szolgálata és az erre történő lelki felkészülés fontosabb volt a diakóniai szolgálatnál (a társadalmi-gazdasági szükségletek kielégítésénél, ld. ApCsel 6:2). A Pál apostolnak adott ihletés alapján az ajándékok és szolgálatok fontosságának sorrendje az egyházban a következőképpen alakul (olvassátok el a megjelölt bibliaszövegeket!): *először* az apostolok, *másodszor* a próféták, *harmadszor* az evangélisták, pásztorok és tanítók.

Másodlagos ajándékok és szolgálatok az egyházban

Mielőtt lezárnánk az egyháznak adott elsőrendű ajándékok és szolgálatok témáját, előbb ejtsünk néhány szót a másodlagos ajándékokról is. Az 1Kor 12:28 versében felsorolt ajándékok mellett az apostol 1Kor 12:8–10 szakaszában más képességeket is említ, anélkül hogy hierarchikus sorrendbe helyezné őket. Olyan ajándékokról van szó, amelyek minden szolgálati szinten hasznosak és szükségesek, legfőképpen az egyházat vezető és tanító lelkészek esetében: a bölcsesség²⁹, az ismeret³⁰, a hit³¹ és a lelkek megítélésének ajándéka (vö. 1Jn 4:1–8). Noha ezeket az ajándékokat nem egyenlő mértékben birtokolják a hívők, mindenkinek ápolnia kellene őket. A beszéd ajándékával van kapcsolatban, és az elsődleges egyházi ajándékok és szolgálatok számára szükségesek.

Ott, ahol említésre kerülnek az istentiszteletek, előtérbe kerülnek az Ige prédikálásával egyenesen összefüggő ajándékok is, mint az ékesszólás vagy a beszédben való jártasság (beavatottság; ld. ApCsel 18:24; 2Kor 11:6). A misszió szolgálatába állítható természetes és kulturális ajándékok megnyilvánulásai közt meg kell említenünk a művészetet is. A keresztyén – vokális és zenekari – zenének, valamint a költészetnek megvan a maga helye és sze-

1Korinthus 12:28		1Korinthus 12:29–30		Ef 2:20; 3:5; 4:11–15; Jel 18:20	
Elsődleges ajándékok és szolgálatok az egyházban					
1	apostolok (misszióvezetők)	apostolok	apostolok („alapkövek”)		
2	próféták	próféták	próféták („alapkövek”)		
3	tanítók (katekéták)	tanítók	evangélisták (az evangélium prédikátorai vagy tanítói) és pásztorok		
Másodlagos ajándékok és szolgálatok az egyházban					
4	csodatevők	csodatevők			–
5	gyógyítók	gyógyítók			–
6	segítségnyújtók (szociális gondozók)	–			–
7	vezetők, tanácsosok	–			–
8	nyelveken beszélők	nyelveken beszélők, fordítók			

repe³², habár néhány egyházban mindezt a misztikus varázsszavak szintjére redukálták.

A görög *psalmos* szó lírával, hárfával vagy más, pengetős hangszerral kísért éneket jelent. Téves az a magatartás egyes tradicionális vagy modern egyházak részéről, hogy elvetik a hangszerek használatát az istentiszteleteken. Még a mennyei liturgiákra vonatkozó látomásokban is szerepelnek húros, pengetős hangszerek (a cimbalom, a hét húros líra, ld. Jel 5:8; 14:2; 15:2). A Zsoltárok könyvének énekei is említenek hangszereket, amelyekkel a lírai énekeseket kísérték (Zsolt 150:3–5).³³

Pál apostol az istentiszteleti rend kontextusában említi a hangszereket (1Kor 14:7–9). Ahhoz, hogy az imádati szertartás valóban Istent dicsőítő összejövétel legyen, Pál szerint szükséges, hogy teljes szívünkől és elménkől énekeljünk (1Kor 14:15–17), a hangunk és a hangszerek kísérete nem elégséges, továbbá az ének szövegét tisztán kell kiejtenünk, hogy mindenki megértse a szöveg üzenetét.

Az apostoli egyház ajándékainak és szolgálatainak listája nem kizárólagos vagy korlátozó³⁴, és a minta sem az, amit napjainkban utánoznunk kell. Mindazonáltal az ajándékok és tisztségek hierarchiájának vázlata nagyon instruktív, továbbá lényeges ahhoz, hogy megértsük Isten akaratát az egyház működését, az apostoli rendet és a hatékony szervezeti elveket illetően, összhangban az egyház missziónyilatkozatával és céljával.

Bizonyos szolgálatok magasabb rendű ajándékokat, vagy egyenesen több ajándékot feltételeznek. Más feladatok rendkívüli, látványos ajándékokat igényeltek (csodatevések, csodálatos gyógyítások, nyelveken beszélés), amelyeket – lévén, hogy nagyon ritka képességek – nehéz alacsonyabb rendűeknek minősítenünk. Az ősegyház szervezetében azonban az apostoli, prófétai és evangéliumi pásztori szolgálat képezte az első vonalat, míg az összes többi csak ezek után következett, beleértve a látványos csodákat is (1Kor 12:28).

A próféták

A prófétai ajándék a Szentlélek különleges ajándéka az egyház építésére³⁵; apostoli utasításoknak alávetett ajándék.³⁶ Olyan személyek is lehetnek próféták, akik nem töltöttek be prominens tisztséget az egyházban, jóllehet a legtöbbször apostolok, evangélisták, tanítók vagy diakónusok is voltak³⁷. De függetlenül a fő tisztségtől, amellyel egy próféta az egyházban rendelkezett, a próféta ajándéka különleges tekintélyt kölcsönzött neki, amely az apostoli ajándékkal együtt az egyház szerkezetének alapját képezte.³⁸

A próféta közszolgálati funkciót ellátó ajándék volt, s a görög-római társadalom a nőket is elfogadta ebben a szerepben, annak ellenére, hogy más közösségi – tanítói, ékesszólói, vezetői – szolgálata végzését megtagadták tőlük, és a legértékesebb erény a nőknél és gyermekeknél a *sophrosyné* („szófogadó engedelmesség”)³⁹ volt: Hallgass és tedd a dolgod! (más szavakkal: Hallgass és tűrj!). A prófétalást azonban a nők esetében is általánosan elismerték. A delphoi jósdá pogány papja – akihez az emberek azért jártak, hogy kinyilatkoztatásokat kapjanak az istenektől – nő volt (név szerint Püthia⁴⁰). Az egyház annál inkább elfogadta ezt a szerepet a nők esetében, mivel a prófécia Isten hangja kinyilatkoztatásának tekintették, és volt már ennek előzménye, a Biblia feljegyz pár kiemelkedő prófétanőt Izrael történelmében (Bír 4:4; 2Krn 34:22).

A prófétai hang az egyházban egészen a II. századig fennmaradt, amikor is egyrészt a hamis próféták és prófétanők megsokasodása miatt nagyot romlott a hitele⁴¹, másrészt pedig a monarchikus püspökség megjelenése és fejlődése nem tűrt meg maga mellett semmilyen más hatalmat, tekintélyt⁴². Úgy tűnik, hogy Isten visszavonja az ajándékait, ha nem értékeli azokat.

Egyesek a *prophetes* kifejezést tágabb, etimológiai jelentésében értelmezik: „szóvivő” (követ, prédikátor), utalva arra, hogy a próféta a szent jövendölések értelmezője. A görögök még a költőket is prófétáknak tartották, akiket az istenek ihletnek (vö. Tit 1:12). Mindezek ellenére azonban nincs egyértelmű bizonyítékunk arra, hogy a Biblia ennyire átfogó módon értelmezné a prófétai szolgálatot. A Szentírás más kifejezéseket használ az Ige prédikálására és értelmezésére. Az ihletett írók nem használták ennyire hanyag és kétértelmű módon a „próféta” szót, mivel ezzel zavart keltenek volna az olvasókban az isteni és az emberi tekintély vonatkozásában.

Az Újtestamentum prófétái és prófétaasszonyai nagyobb ajándékot képviseltek a tanítás ajándékánál, mivel a prófécia Isten kinyilatkoztatása látomások és álmok által, amely olyan gyakorlati megoldásokat tár fel előttünk, amiket nem láthatunk meg a Biblia felnyitásával vagy szellemi kiválóságunknak köszönhetően.

Agabus kinyilatkoztatása, miszerint nagy éhínség lesz a birodalomban, nem tarulhatott volna az emberek elé az írástudók, evangélisták és tanítók specifikus tekintélye révén. Maga a próféta ajándéka is az evangéliumi misszió bátorítását szolgálta. Filep lányai nem arról jövendöltek, hogy ki kivel köt házasságot, teljesen más fogla-

AZ APOSTOLI EGYHÁZ AJÁNDÉKAINAK ÉS SZOLGÁLATAINAK LISTÁJA NEM KIZÁRÓLAGOS VAGY KORLÁTOZÓ, ÉS A MINTA SEM AZ, AMIT NAPJAINKBAN UTÁNOZNUNK KELL.

latosságaik voltak. Talán éppen a kinyilatkoztatásainak köszönhetően vált evangélistává az apjuk. Hasonlóképpen, az antiókhiai próféták tanítók voltak (ApCsel 13:1), de mindvégig az evangéliumi küldetés foglalkoztatta őket (2–4. v.).

Sokan az apostolok közül rendelkeztek a jövendölés ajándékával, ami azt jelenti, hogy a prófécia szintén a misszió szolgálatában áll. Sokan felteszik a kérdést, hogy lesznek-e próféták Ellen White után. 1915-től napjainkig, azaz több mint egy évszázad alatt egyetlen prófétánk sem volt. Ebből a szempontból Jelenések 12:17 versének értelmezése, különböző könyvekre alkalmazva, minden olyan keresztényre érvényes, aki a Szentírásra és az apostoli korszakra korlátozza a prófétaság ajándékát.

Egyrészt tény, hogy mindig is voltak közöttünk állítólagos próféták, akiket az egyházunk nem ismert el, másrészt pedig az is tény, hogy az utolsó figyelmeztetés idejére is meg van jövendölve a prófétai és apostoli szolgálat (Jel 11:18; 16:6; 18:20, 24). Szomorú, hogy nincsenek prófétáink napjainkban, de mit mondhatunk el az apostoli ajándékról és szolgálatról?

A JÉZUS ÁLTAL DELEGÁLT „TIZENKETTŐN” ÉS „HETVENEN” KÍVÜL AZ ŐSEGYHÁZNAK MÁS APOSTOLAI IS VOLTAK.

Apostolok

Az apostoli szolgálat az egyház legnagyobb ajándéka (valóban az?), ezért nem csoda, hogy az apostoloknak volt a legnagyobb tekintélyük az egyházban. Az apostolok (*apóstolos*, jelentése „küldött”) több ajándékkal is rendelkeztek, köztük a prófétaság ajándékával⁴³, a különleges lelkesítő ajándékokkal (az evangélium prédikálása, a tanítás és a tanácsadás, stb.), a csodatevés, igazgatás, vezetés vagy a nyelveken beszézés ajándékával⁴⁴, stb. Mindenekelőtt azonban misszionárius úttörők voltak, gyülekezetalapítók „fehér” területeken. Az evangélium prédikálása volt a legfontosabb foglalatosságuk.⁴⁵

Az apostoli feladatoknak a pásztori szolgálat – sőt, a prófétaság ajándéka – fölé való helyezése által az Úr Jézus Krisztus az egyházszervezet misszionárius szerepét hangsúlyozza. Szerkezeti felépítéséből adódóan **misszionárius szempontból az egyház adminisztratív piramisának csúcsa volt a legmobilisabb**. Az egyház az apostolokra és a prófétákra épített (Ef 2:20; 3:5; 4:11), de mindenekelőtt az apostolokra! Különleges értelemben ők képezik az egyház alapját, ők kapták meg a mennyország kulcsait (Mt 16:18–19; 18:18), függetlenül attól, hogy ez mit jelent.

Az apostolok lettek az egyház általános felülvizsgálói különböző szinteken, pásztorok, valamint pásztorok, tanítók és evangélisták irányítói, tovább-

bá az egyház legfontosabb misszionáriusai, a keresztény küldetés úttörői (2Kor 10:16; Gal 2:8). Jézus apostoli (misszionárius) példáját szemlélve (Zsid 3:1), nem védett magasrangú tisztékként szolgáltak a frontvonal mögött, hanem válogatott katonákként a harcok sűrűjében. Az első keresztény nemzedékek körében szó sem volt „apostoli székhelyekről”, mint majdan a IV. században, szárazföldi és tengeri misszióutakról viszont annál inkább, amelyek alatt valóságos apostoli csodák történtek.⁴⁶

Az apostol útnyitó misszionárius volt a bel- és külföldi misszióban, továbbá úttörő gyülekezet-alapító. A közösség megalapítását követően azonban az apostol nem pásztorolta közvetlenül a testvériséget, hanem püspököket helyezett tisztségbe, hogy ezt tegyék. A püspököknek a maguk során szintén nem az volt a céljuk, hogy életük végéig pozícióban maradjanak. A monarchikus püspökség megjelenése az apostoli nemzedékek utáni korban magával hozta a püspökök élethosszig tartó trónfoglalását és a püspöki székhelyek intézményét.

A Jézus által delegált „tizenkettőn” és „hetvenen” kívül az ősegyháznak más apostolai is voltak. Mátyás helyettesítette Iskariótes Júdást, ami azt bizonyítja, hogy egyetlen apostoli szék sem örök (Mt 19:28). Igazságos Jakabot, az Úr féltestvérét, akit a Péter helyébe választottak az egyház élére (aki a maga során a Zebedeus Jakab helyét vette át), apostollá nevezik ki, habár nem volt sem a „tizenkettőnek”, sem a „hetvennek” a tagja (Gal 1:19; 1Kor 15:7).

Kinevezik apostollá Pált és Barnabást (ApCsel 14:4, 14), Silást, talán Timótheust és Apollózt is⁴⁷, valamint Andronikust és Juniát (Róm 16:7). Ha az első század végén már beszéltek hamis apostolokról (Jel 2:2), következik, hogy az igazi apostoli szolgálat is létezett még. Ez az ajándék egészen az egyház tökéletessé válásáig szükséges lesz (Ef 4:11–15), és létezni fog a „maradék-egyház” „Babilonnal” való utolsó konfrontációjának idején is (Jel 18:20), ami azt jelenti, hogy nemcsak kizárólag a „tizenkettő” számára kigondolt ajándék volt.

Nincs szoros kapcsolat az ősegyházat működtető adminisztratív szintek és az apostoli szolgálat megnyilatkozásának módja között. Jakab, az Úr féltestvére, aki Júdeában a frontvonal első sorában „harcolt” az egyház elsőszámú képviselőjeként, inkább volt „helyhez kötött”, mint Péter, aki szintén az egyház egyik vezetőjeként viszont sokkal mobilisabb volt⁴⁸, akárcsak János, aki társa Péternek az első missziós tevékenységek során, az első század végén pedig száműzetésben találjuk,

egyháza sorsáért aggódva (Jel 1:9, 11). Az Úr testvérei is rendelkeztek a prófétaág ajándékával, és valószínűleg azzal voltak megbízva, hogy a júdeai hívőkkel foglalkozzanak. A legtöbb apostol azonban állandó mozgásban volt.

Az egyháznak adott lelki ajándékok három szintje nem azt sugallja, hogy három kasztnak – három elkülönült hierarchikus méltóságnak – kell lennie az egyházban. Az apostolok a többi keresztények testvéreinek és a lelkipásztorok munkatársainak tartották magukat, mind presbiterek voltak (1Pt 5:1; 2Jn 1:1), azaz vének vagy idősebb testvérek (vö. Lk 15:25, görög *presbyteros*).

A „tizenkettőnek” egyedi, megismételhetetlen apostoli szolgálata volt. Személyesen ismerték Jézust, közeli tanítványai voltak, a legfontosabb tanúi, nevük fel van írva a mennyei város alapzatára (Jel 21:14). Ebben a minőségben, valamint a számukra adott kinyilatkoztatások folytán a tanításuk normatívvá vált az egész egyház számára, még az újtestamentumi íráskor megjelenése előtt.⁴⁹ Viszont ugyanúgy normatívák a többi apostol (Pál, Sílás, ld. 1Thess 1:1; 2Thess 1:1) és néhány próféta írásai is, akik valószínűleg csak presbiterek (Júd 1:1, 3, 17) vagy evangélisták voltak (Márk, Lukács), nem tartoztak a „tizenkettő” közé.

Egy kimondhatatlanul jobb út

Az okot, amiért az apostoli szolgálat az egyházban a többi szolgálat vagy ajándék fölé van rendelve, 1Korinthus 12:31; 13:1–13 szakaszaiban találjuk szemléltetés formájában, ahol is a szeretet a prófécia, bölcsesség, ismeret, hit, reménység, nyelveken szólás, diakónia és filantropia fölött áll.

Sok más ajándék mellett az apostolnak szüksége volt szeretetből áradó áldozatkésztségre, mely minden más ajándékot és lelki tapasztalatot felülmúlt. Az egyház prófétája és tanítója kevesebb elenségeskedéssel szembesült, mint a misszionárius, aki csak az emberbaráti szeretet ereje és motivációja révén győzhette le a kihívásokat és nehézségeket. A szeretet nagyobb ajándék és erény, mint bármilyen talentum, tiszttség, szolgálat vagy katedra.

Az evangélium hirdetése érdekében Pál és Barnabás még az emberi szeretetről is lemondott, amihez joga lett volna, mindketten családot alapíthattak volna (1Kor 9:4–5). Arra is volt példa, hogy az egyház pénzügyi támogatásáról is lemondtak⁵⁰, hogy elejét vegyék a nem keresztény közösség előítéleteiből fakadó megnyilvánulásoknak, a pogányok ugyanis úgy hitték, hogy az apostolok azért prédikálják az evangéliumot, mert pénzt kapnak ezért, ebből élnek. Pál zsidó nemzetársai iránti

szeretetből ment el Jeruzsálembe, jóllehet figyelemzették, hogy le fogják tartóztatni és szenvedni fog.⁵¹

Minden ajándék és szolgálat mellett szükség van a Szentlélektől áradó tiszta szeretetre. Az apostolság különösképpen az isteni szeretet szolgálata, a legáldottabb küldetés, a Krisztus példáját követő szeretet legmerészebb megnyilatkozása. A misszionárius és a megnyert lelkek között egyedi kapcsolat alakul ki: „Mert ha tízezer tanítómesterek lenne is a Krisztusban, de nem sok atyátok; mert tőlem vagytok a Krisztus Jézusban az evangélium által” (1Kor 4:15). Hasonlóképpen a misszionárius és a Mester között is különleges kapcsolat van, amit sem a bölcs, sem a csodatevő nem érhet el.

Befejezés

Hála Istennek, sok ajándék van az egyházban! Egyes ajándékok elvesznek a „sikeresnek”, tündöklőbbnek, értékeltebbnek, biztosabbnak és kevésbé kihívónak tartott pozíciókért való versengés során, mások birtoklóikkal együtt jelennek meg és tűnnek el. Elég egy felületes számítást végeznünk, hogy tudatosuljon bennünk: szinte mindenünk nagy feltűnést keltő talentumra és minél kényelmesebb és értékeltebb szolgálatra vágyik. Senki nem kívánja Jézus vagy Pál példáját követni, ami érthető, legyünk realisták. De mi legyen az egyház szerepével?

Sok tanítónk van, és kevés evangélistánk, de prófétánk egy se! De hol vannak az apostolaink? Talán ők lennének azok a misszionáriusok, akik feláldozva kényelmüket, elmentek idegen országokba hirdetni az evangéliumot, együtt szenvedni a bennszülött lakosokkal, lelkeket nyerni és gyülekezeteket alapítani? Talán ők azok, akik kábítószerek és börtönlakók közt keresik az üdvözülni vágyó lelkeket?

Néha nehezemre esik különbséget tenni apostol és evangélista között, de függetlenül attól, hogy milyen pozícióban azonosítanánk az apostolt, ő minden bizonnyal misszionárius, aki nem a legprominensebb, legértékeltőbb, legtiszteltebb és legjobban megfizetett személy az egyházban. Nincs magasabb pozícióban, mint a tanító püspök vagy a próféta. Lehetséges, hogy az egyháznak újra fel kell találnia az apostolság ajándékát, átértékelnie a püspöki bőröndben található többi ajándékot, miközben megpróbálja meggyőzni a híveket, hogy polgári foglalkozásaikon túl az Úrért is szolgálatot vállaljanak. Az Úr harcában a tiszték a frontvonalon harcolnak. ■

SOK MÁS AJÁNDÉK MELLETT AZ APOSTOLNAK SZÜKSÉGE VOLT SZERETETBŐL ÁRADÓ ÁLDOZATKÉSZTSÉGRE, MELY MINDEN MÁS AJÁNDÉKOT ÉS LELKI TAPASZTALATOT FELÜLMÚLT.

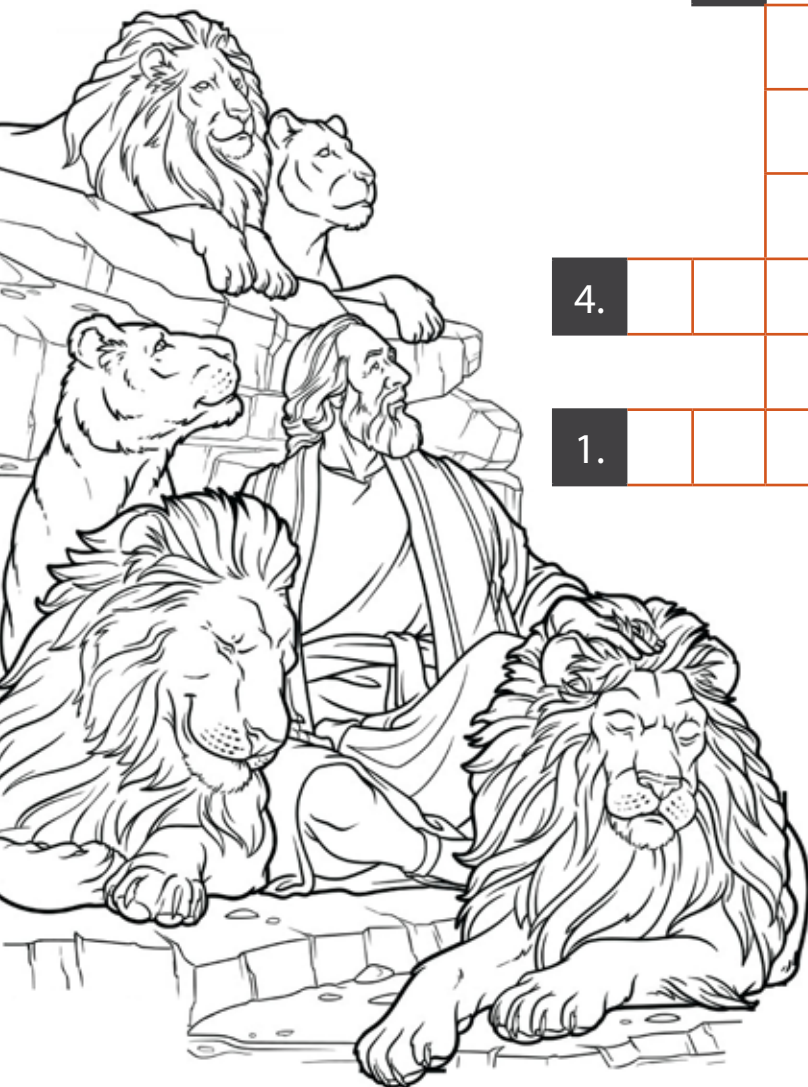
1. Mt 28:20b; Jn 14:12–13; ApCsel 1:8.
2. 2Kor 11:13; Jel 2:2.
3. Mt 7:15; 24:11, 24; ApCsel 13:6; 1Jn 4:1.
4. 2Pt 2:1; Jak 3:1; Mt 23:8, 10.
5. A héber *séfer*ből származó *sofēr* szó („felirat”, „írás”, „okirat”, „könyvteljesítés”); a görög *grammateus* (*gramma*: „betű”).
6. Lk 5:17, 30, 34; 1Tim 1:7.
7. Jer 8:8; Mt 23:34; 1Kor 1:20.
8. Lásd az *Andrews Tanulmányozó Biblia* magyarázatát Tit 1:5–9 szakaszára vonatkozóan (Casa Bibliei, Bukarest, 2014). Ezt az azonosítást számos protestáns elismeri, ellentétben az episzkopális – katolikus, ortodox, anglikán, stb. – egyházak teológusaival. A görög-angol lexikonban a *πρεσβύτερος* (4388) szócikknél Thayer ezt írja: „Az, hogy ezek [a presbiterek] egyáltalán nem különböztek a püspököktől (felvigyázóktól), ahogy azt Jeronimus is elismeri a Titus 1:5 verséhez fűzött magyarázatában, abban nyilvánul meg, hogy a két szót felcserélhető módon használják (ApCsel 20:17, 28; Tit 1:5, 7), a presbiterek köteleességét pedig püspökséggént írják le (ἐπισκοπεῖν 1Pt 5:2 és ἐπισκοπή Clement levélében, 1Kor 44:1 versében). Ezért van csupán két gyülekezeti rend megemlítve Fil 1:1 és 1Tim 3:1, 8 verseiben (püspökök és diakónusok). Lásd David Pratte: „Elders”, „Bishops” and „Pastors” online, Gospel Way, 2005. www.gospelway.com/topics/church/elder-bishop.php
9. Lásd Mt 16:21; 21:23; 26:3, 47, 57; 27:1, 3, 12, 20, 41; 28:12; 8:31; 11:27; 14:43, 53; 15:1; Lk 7:3; 22:52, 66; ApCsel 4:5, 8, 23; 6:12; 22:5; 23:14; 24:1; 25:15. E szövegek többségében a „vének” azok az időskorúak, akik a „hetvené” szenátust (a Nagy Tanácsot [Szinédriumot]) alkották. Lehetséges, hogy a jeruzsálemi gyülekezet „vénei” voltak kezdetben a „Hetvenek”, egyfajta keresztény szenátust – ellenszínédriumot – alkotva.
10. ApCsel 11:29–30; 15:2, 4, 6, 22–23; 16:4; 21:18.
11. A huszonnégy presbiter/vén alkotta „szenátus” gondolata János víziójában is megjelenik (Jel 4:4, 10; 5:5–6, 8, 11, 14; 7:11, 13; 11:16; 14:3; 19:4). A hét gyülekezet pásztorainak („angyalainak”) tett ígéretet a huszonnégy presbiter leírásakor teljesednek (3:18, 21; 4:4).
12. Róm 16:5; 1Kor 16:19; Kol 4:15; Fil 1:1–2.
13. ApCsel 8:1; 13:1; Jel 2:1, 8, 12, 18; 3:1, 7, 14.
14. 1Tim 4:14; vö. Lk 22:66; ApCsel 22:5.
15. Lásd 1Tim 5:17–18, 22 verseit és az Andrews Biblia magyarázatát. A „tisztesség” ebben a fejezetben a *timé* görög szó helytelen fordításából adódik. A Friberg Lexikonban például ez áll a kifejezés magyarázataként: „c) honorárium, kárpótlás, fizetés (1Tim 5:17)”. Timótheust tanácsolják, hogy hogyan viszonyuljon az „igazi” özvegyekhez: adjon nekik „tisztességet”, és nemcsak abban az értelemben, hogy legyen udvarias velük, hanem hogy támogassa is őket a gyülekezet pénzalapjából (1Tim 5:3–16). A gyülekezet özvegyeinek anyagi támogatása után Timótheusnak megmondják, hogyan adjon tisztességet a presbitereknek: az özvegyekhez képest kétszeresen fizetve, specifikus munkájuknak megfelelően (17–18. v.).
16. Etimológiailag az *episzkoposz* szó jelentése „megfigyelő”, „felügyelő”, „gondot viselő”. A görög világban a következő feladatokra, tisztségekre utalt: „felelős”, „képviseelő”, „megbízott”, „felügyelő”, „parancsnok”, „tiszt”, „őr”, „védő”, „ellenőr”, „cenzor”, „számláló”. Az Újtestamentumban ez a kifejezés a nyáj „gondviselőjeként” (örként és védőként) jelenik meg (ApCsel 20:28; 1Pt 2:5; 5:2), valamint Isten „sáfáraként” (Tit 1:7).
17. 1Tim 3:2, 4–5; Titi 1:9.
18. Mik 5:5; Náh 3:18; Zak 10:3; Ez 34:7, 23–24. 07. 16.
19. Jn 10:1, 11–12, 14, 16; Zsid 13:20.
20. Az eredeti szövegben gyakrabban tűnik fel a *Rabbi* szó, mint a fordításokban: Mt 23:7–8; 26:25, 49; Mk 9:5; 10:51; 11:21; 14:45; Jn 1:38, 49; 3:2, 26; 4:31; 6:25; 9:2; 11:8; 20:16.
21. ApCsel 21:21; Róm 2:18; Gal 6:6; Lk 1:4; 1Kor 14:19. A görög nyelvben ezeknek a kifejezéseknek még nem volt technikai értelmük.
22. 1Tim 1:10; 6:3; 2Tim 1:13; 4:3; Tit 1:9; 2:1.
23. A juhok és a kecskék közti megkülönböztetés nem jelentős a lelkiség esetében. A nyáj kecskéi csak Mt 25:32 versében szerepelnek negatív példaként. Általánosságban véve, amikor bárányokról vagy juhokról esik szó a bibliai nyelveken, kis származású állatokról van szó, juhokról, kecskékről, megkülönböztetés nélkül. Még a szentélyben is a bárányoknak és a gidáknak, a juhoknak és a kecskéknak ugyanaz volt a jelentőségük (2Móz
- 12:5; 3Móz 5:6–7). Egyetlen lelképítésnek sem kell ezt mondania: „Engem azért küldtek, hogy a juhokat legeltessem, nem a kecskéket”.
24. Lk 4:3, 18; 8:1; 20:1; ApCsel 10:36.
25. Mk 16:20; ApCsel 9:20; 1Kor 1:23; 15:11.
26. 1Tim 2:7; 2Tim 1:11; Tit 1:3.
27. ApCsel 21:8; 1Tim 3:13; ApCsel 6:5–10; 8:4–5, 12, 35, 40.
28. Róm 16:3; 2Tim 4:19; ApCsel 18:2, 18, 26; 1Kor 16:19.
29. ApCsel 6:3, 10; 1Kor 2:6–7; 6:5; Ef 1:17; 3:10; Kol 1:9, 28; 2:3; 3:16; Jak 3:17.
30. Róm 2:20; 15:14; 1Kor 1:5; 8:1; 13:2, 8–9, 12; 14:6; 2Kor 8:7; E 1:17; 3:19; 4:13; Fil 1:9; Kol 1:9–10; 3:10; 2Tim 3:7; 2Pt 1:8; 3:18.
31. Mt 8:10; 15:28; Lk 17:5–6; ApCsel 6:5; 11:24; 1Kor 13:13; 2Thess 1:3.
32. 1Kor 14:26; Ef 5:19; Kol 3:16.
33. A kiáltások és játékok említése a Bibliában, ebben a kontextusban, nem a meggondolatlan kulturális értékátvitel hirdetése.
34. Az istentiszteleti szertartáson kívül még a keresztény családi állapota is ajándék (a házasság vagy a cölibátus), amit Isten dicsőítésére kell felhasználni (1Kor 7:6–9; Mt 19:11–12). Az összes veleszületett és gyakorlat útján vagy természetfeletti módon szerzett talentum, valamint az összes alapvető ajándék – mint az egészség, a gondolkodás, a beszéd és bármilyen más képesség, illetve az anyagi eszközök – a ránk bízott értékek kincstárához tartoznak, és felelősséggel kell ezeket kezelniük (Mt 25:14).
35. ApCsel 2:16–18, 33. További részletekért és példákért lapozzátok fel a *Profetismul de-a lungul secolelor c.* könyvet, amely nemrég jelent meg a Viața și Sănătatea Kiadó gondozásában.
36. 1Kor 14:3, 24–25, 29–33.
37. Az Újtestamentum megemlíti Agabust, Júdas Barsabást, a jeruzsálemi Silást, a cezáriai Filep leányait, a Niger (fekete) Simeont, a cirénei Luciust és Manaent, mindhármukat Antiókiából; Keresztelő János egykori efézusi tanítványait, a római, korinthusi és thesszalonikai prófétákat. ApCsel 11:27–28; 13:1; 15:22, 32; 19:6; 21:8–10; Róm 12:6; 1Kor 11:4–5; 1Thess 5:20.
38. Ef 2:20; Jel 3:5; Jel 18:20; Lk 11:49.
39. Etimológiai szempontból a kifejezés jelentése „ép, egészséges elme”. Szellemi egészség alatt azt értették, hogy nem lépnek ki a meghatározott társadalmi-kulturális toposzok és szokások kereteiből, hanem azokon belül próbálnak meg minél eredményesebbek lenni.
40. Lásd a filippibeli szolgálólány esetét, akiben jóvendőmondásnak lelke volt (ApCsel 16:16–18).
41. A Didakhében (10:7–15:2), a II. századi szír gyülekezeti kézikönyvben utasításokat találunk a hamis prófétákra vonatkozóan, és azt is megtudhatjuk, hogy miként kell bánni az igazi prófétákkal. Ugyancsak a Didakhében történik először utalás a hamis parúziára, Jézus Sátán által megvalósított hamis megjelenésére (16:3–5), lásd www.paracletpress.com/didache.html. Ugyanebben a században a montanizmus mint erős, karizmatikus és ultrakonzervatív mozgalom nagyban hozzájárult a prófétaság ajándékának diszkreditálásához, valamint a Jelenések könyve iránti érdeklődés gyengítéséhez az egyház vezetőinek körében.
- Lásd <http://ro.wikipedia.org/wiki/Montanism>
42. Lásd http://en.wikipedia.org/wiki/Bishop#Apostolic_Fathers.
43. ApCsel 16:7; 1Kor 2:9–10; 2Kor 12:1–2; Jel 1:1–2; 22:9.
44. ApCsel 2:4; 9:40; 13:9–12; 16:16–18; Róm 15:25–26; 1Kor 14:18; 16:1, stb.
45. ApCsel 5:42; 8:25; Róm 1:1; 15:16; 1Kor 9:16, 23; 1Tim 1:11; Filem 1:3.
46. ApCsel 8:1; 1Kor 4:9–13; 2Kor 2:12; Gal 6:17.
47. ApCsel 17:1; 15:32; 1Kor 3:22; 1Thess 1:1; 2:6–7.
48. Péter misszióutat tett Samáriában (ApCsel 8:14), Palesztinában (ApCsel 10:1, 6), Szíriában (Gal 2:11), Anatóliában és végül Róma „Babilonjában” (1Pt 5:13).
49. ApCsel 2:42; 1Kor 11:2; 1Tim 2:7; Jn 21:24. 07. 16.
50. ApCsel 18:3; 20:34; 1Kor 9:6–7, 12, 15, 18–23; 2Thess 3:8–9.
51. ApCsel 20:22–25; 21:10–14; Róm 9:1–3. A misszió és a júdeai egyház biztonsága kedvéért a „pogányok apostola” engedelmeskedett a Jakab (az egyház „elnöke”) köré szerveződött állandó bizottság tanácsának, amely nem bizonyult Istentől ihletettnek, megalkuvás- és kétséggyanús volt (ApCsel 21:18–30; vö. Gal 2:11–13). Ez az incidens is bizonyítja, hogy Pál nem volt lázadó és független lélek.

DÁNIEL BABILONBAN

Írjátok be a rejtvénybe a kérdésekre adott helyes válaszokat!

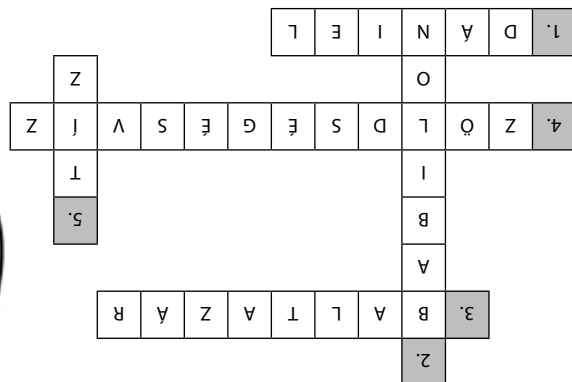
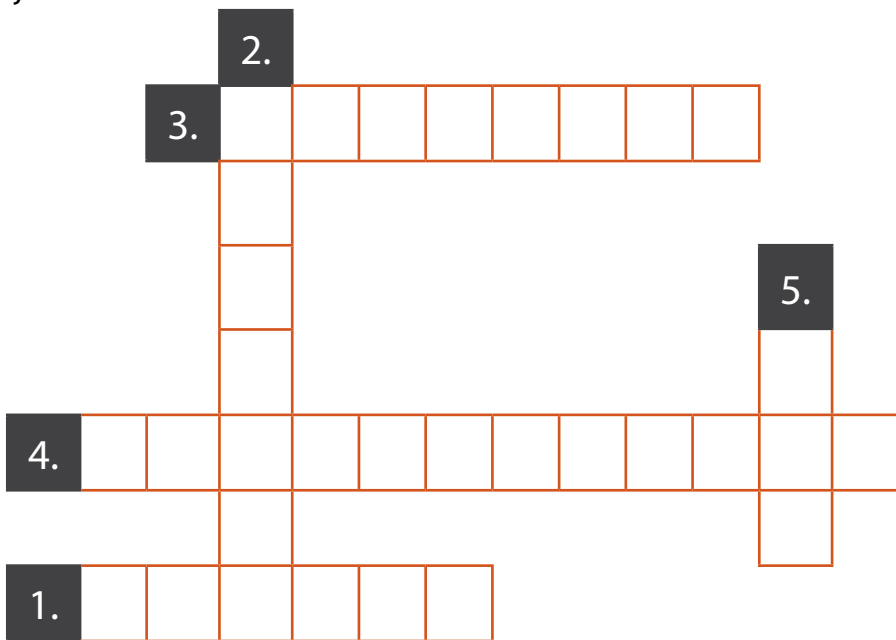
1. Hogy hívták az oroszlánok megszelídítójét?
2. Hová hurcolták fogságba Dánielt?
3. Milyen új nevet kapott a királytól?
4. Milyen ételt és italt kért?
5. Hány napig tartott a próba ideje?

OLVASOK ÉS FELFEDEZEK
ALINA CHIRILEANU

Alina Chirileanu,
az Unió Gyermekosztálya
igazgatójának asszisztense

Megoldás:

#opaginapezi

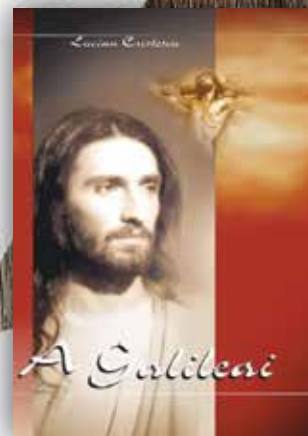
Az „O pagina pe zi” (Naponta egy oldal) elnevezésű projekt által célul tűztük egy könyvnek egy bizonyos periódus alatti elolvasását. **A kezdeményezés negyedik kiadása 90 napig tart, 2024. szeptember 15. és december 13. között.** Ezúttal Lucian Cristescu *A Galileai* c. könyve képezi a kihívás tárgyát.

A részvétel ugyan nem feliratkozáshoz kötött, de ha részesülni szeretnének a fejezetek végi felmérésekben és a következetességért járó bónuszokban és jutalmakban, fel kell iratkozniuk és ki kell tölteniük a **viatasisanatate.ro/opaginapezi** webcímről letölthető űrlapot.

A Galileai c. könyv tartalma ugyanezen a webcímen érhető el. Minden nap feltöltjük az aznapra szóló olvasnivalót.

A **viatasisanatate/opaginapezi** weboldalon további részletek olvashatók, valamint közzé van téve a projekt szabályzata is.

Önt is szeretettel várjuk a következetesen olvasók csapatába!

A 3. turnus után kapott visszajelzések:

Türelmetlenül várjuk a következő könyvet. Dicséretre méltó megvalósítás! Köszönjük! A kérdések megválaszolása maximális figyelmet igényelt az olvasás közben. Hálásak vagyunk az Úrnak az ötletért, ahogyan azoknak is, akik megvalósították ezt a kezdeményezést. Minél több ilyen projektet! Carmen Vasilescu

Csodálatos tapasztalat volt! Rendszeresen kaptuk a kiértékelő űrlapokat, ami ösztönzően hatott olvasó és tanulmányozó kedvünkre. Egy élmény másokkal együtt olvasni, akik ugyanazokkal a keresztény értékekkel rendelkeznek mint mi.

Csodálatos kezdeményezés, amiből minden olvasó hasznot húzhat. Köszönöm az "O pagină pe zi" csapata minden tagjának az erőfeszítést, hogy Isten Igéje által megpróbál beavatkozni az emberek életébe! Irinel Caraiman

A Jézus élete c. könyv válasz volt az imáimra, nem szűnök meg hálát adni ezért Istennek. Megváltoztatta az életem! Legkevesebb 25 ismerősömmel osztottam meg az #opaginapezi alkalmazást, ezúton terjesztve a mindennapok igazi örömét. Köszönöm a lehetőséget, és sok sikert kívánok a továbbiakban is! Lavinia Prisăcaru

